

SOBAT

14e jaargang nr. 2 - juni 1999

nummer 65

VOMI

VERENIGING
OLD MILITAIREN
INDIËGANGERS

Om aan de veelvuldige vraag naar foto-prentbriefkaarten van het **Nationaal Indië-monument 1945-1962** in Roermond te kunnen voldoen heeft de stichting **Nationaal Indië-monument 1945-1962** nu sets met vier verschillende prentbriefkaarten laten maken.

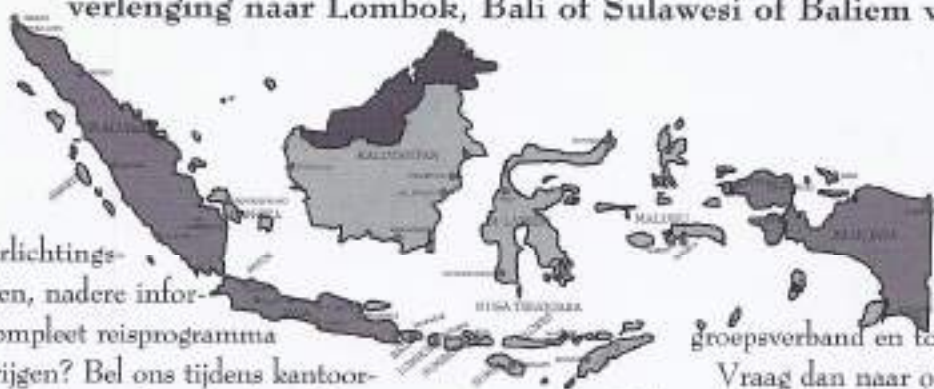

De kosten per set van vier foto's bedragen f 5,- eventueel bij toezending per post vermeerderd met f 1,60 aan porto. De prentbriefkaarten kunnen worden besteld bij het secretariaat van de stichting: Mauritslaan 1, 6074 AS Melick (tel. 0475-532094).

groepsreizen naar Indonesië voor de **Indië- en Nieuw Guinea-veteraan**

Programma's naar West-, Midden- en Oost-Java, Zuid- en West Sumatra, de "Vogelkop", Jayapura (Hollandia), Biak en Merauke. Mogelijkheden tot verlenging naar Lombok, Bali of Sulawesi of Baliem vallei.

Wilt u een voorlichtingsmiddag bijwonen, nadere informatie of een compleet reisprogramma toegezonden krijgen? Bel ons tijdens kantooruren van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur. Vragen naar Alice Hughan, Richard v.d. Bel of naar Ans Fanggidaej-Jongkind.

Of reist u liever niet in groepsverband en toch verzorgd? Vraag dan naar onze brochure Indonesië "Van Sabang tot Merauke". Heeft u alleen een vliegticket nodig, dan kunt u daarvoor ook bij ons terecht.

Kantoor: Baden Powellweg 130 - 1069 LK Amsterdam
Tel.: 020-619 93 77 / 619 93 96 Fax: 020-610 16 11
open ma. t/m vrij. 9-17 • Za. 10-14. Zaterdags telefonisch niet bereikbaar

SOBAT

Officieel orgaan van de
Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

Raad van Advies

voorzitter: M.M. Bakker, res.luitenant-kolonel der artillerie b.d.
leden: H. Boschma, oud burgemeester.
B. Bouman, brig.generaal der artillerie b.d.
J.A. Bucher, kol. der cavalerie.
Chef Staf I Divisie "7 December".
H.F. Coopmans, brig.gen. der Jagers.
W. Epke RMWO brig.gen. der infanterie b.d.
S.A. Leppé † RMWO, in leven kol. der infanterie b.d.
J.A. Leenders.
Th.H.A. Rump, h.kol. der Intendance Staf Inspect.Gen. der Krijgsmacht.

Algemeen Bestuur

voorzitter: J. Dijkema
2e voorzitter: drs. T. Lantz
secretaris: G. Detsman, Brongros 68,
3008 PS Rotterdam, tel. 010-2860486
fax 010-2860553

penningmeester:

J.A. Broeder, Moeraslanden 8
8332 KW Steenwijk.
Tel.: 0521-515460
postbanknummer 42.39.388
banknummer 45.85.91.900 t.n.v.
Vereniging Oud Militairen
Indiëgangers
Rotterdam

alg. adjuut: C.L.W. van Hanten

leden: N. den Hollander †
Victor C. Beidse

Sociale Commissie

voorzitter: V.C. Beidse,
Van Nijenrodestraat 117,
2597 RL Den Haag, tel. 070-3283332

Redactiecommissie

indirecteurbestuur: L.C. Zéguers, Zeestraat 118, 6463
AE Kerkrade, tel./fax 045-5454013
leden: R. Geit, Balloo 80, 9458 TD Balloo,
tel./fax 0522-241361
J. Zwann, Lijpde 45, 1034 KN
Amsterdam, tel. 020-6319151

Boeken ter recensie zenden aan:

J. Zwann,
Lijpde 45,
1034 KN Amsterdam

Correspondentie

- opgave nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden e.a. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort - zie secretariatsadressen onder "VERENIGINGSNIEUWS".
- zaken VOMI-Nederland betreffend richten aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten en/of veranderingen aan te brengen of, zonder opgaaf van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van de gepubliceerde artikelen.

De artikelen gepubliceerd in dit blad behoeven niet noodzakelijk de steun van het algemeen bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met bronvermelding.

Druk: Kerinkrijgs De Swart

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideale, materiële en immateriële belangen van Oud Militairen Indiëgangers, die bij de Nederlandse Krijgsmacht in voornamelijk Nederlands Oost-Indië, respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de afgelezen betredingen van hen die als direct gevolg van militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of tengevolge daarvan invalide werden;

het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voornamelijk Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea en/of aangrenzende zeegebieden, almede van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsvangenschap, ziekte of ongevallen in of in en door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwzenlijken los van elke partij-politieke richting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en aanverwante doelstellingen nastreven.

(artikel 2 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost-Indië/Indonesië en Nieuw Guinea in militaire dienst is geweest en voor weduwen van militairen die hieraan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

Voorzitter

Victor C. Beidse
Van Nijenrodestraat 117
2597 RL Den Haag
tel. 07 073 28 05 32

Vice-voorzitter

vacant

Secretaris

Notulist
Vacant

stichting
refereren
platform

sociale
VOMI

omgevingen 34

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Groningen

vacant

Drenthe

warmenewoud
Klaas H. Luning
Spicastraat 110
9742 LW Groningen
tel. 050 - 511 00 52

Overtjeel

Jan Timmer
Valeriusstraat 67
7604 CP Almelo
tel. 05 46 781 94 36

Zuid-Holland Zuid

Geerd J. Ritstier
Berlaarstraat 25
3334 AP Dordrecht
tel. 078 76 13 25 72

Noord-Brabant Oost

Antoon P. Pevings
Theerbeckstraat 101
5344 EM Oss
tel. 05 12 62 35 15

Friesland

Hans N. Blom
Gerben Yperstraat 13
8723 CP Koekarn
tel. 05 14 732 21 07

Rivierland/ Oost Gelderland

Vacant

Utrecht*1 Goal

Eppo R. Schweertman
Lutherhof 37
1216 KR Hilversum
tel. 03 576 21 78 09

Zuid-Holland Noord

warmenewoud
Jo W. de Jong
Meeuloorn 2067
3145 EJ Mooshuise
tel. 010 75 32 77 85

Noord-Brabant-West

Vacant
Veluwe
Dick F.J. Sijl
Theerbeckelam 54
7391 LB Twello
tel. 05 71-27 24 45

Flevoland

Frits H.A.M. Frantaan
Overgangend 13
1336 EA Almere
tel. 03 675 31 85 72

Noord-Holland

Han J. Harmsen
Egelantierlaan 26
2015 KJ Haarlem
tel. 023 75 24 00 10

Zeeland

Tom Kooger
M. Coelhoevengracht 44
4381 BT Vlissingen
tel. 01 18 46 30 88

Limburg

Harry J.A. Dols
Heerlaarweg 49
6132 CL Bittard
tel. 04 674 52 13 18

Canada & USA

Gerard Ledderhof
148 Sandwell Drive
Oakville, Ont. Canada,
L6L 4P1
tel. 001 905 627 3216
fax 001 905 627 0028

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder

Leen van Eijk
Pieter Postlaan 14
1222 LJ Hilvoernum
tel./fax 035 685 33 73

Assistent beheerder

Tjibbe J. Gausma
A. van Heusdenstr. 15
3461 VJ Ter Aar
tel./fax 0172 60 24 52

Propagandiste

Joyce P. Starwood-van
Kerk
Binnenbel 36
6715 DP Ede
tel. 0318 53 81 60

Onze activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door de opbrengsten uit de Girolootj en de Banklootj.

Uw deelname aan de Giro-, e.g. banklootj, wordt daarom van harte aanbevolen.

Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

- ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Arnhem - onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal f 30,00
inclusief 6x per jaar "Sobat"

nummer 65 - 14e jaargang nr. 2
juni 1999

Bij de Voorplaat

Kekoeatan Asia, dat is de kracht van Azië.

Tijdens de Japanse bezetting van Nederlands-Indië (1942-1945) werd door de Japanners op vele manieren propaganda gemaakt. Zo gaven bijvoorbeeld de bezetters een serie propaganda-afbeeldingen uit, afgedrukt op lucifersdoosjes.

Eén van deze propagandaplakjes op lucifersdoosjes ziet u hier afgedrukt. Vast staat dat gedurende de jaren van de Japanse bezetting in Indië (in het bijzonder op Java) meer

dan honderd van deze miniatuur propaganda-pretjes op vuurstokdoosjes in omloop zijn gebracht. Deze symbolische Japanse afbeelding, voorstellende een uit de hemel vallende, met de Japanse oorlogszon getoolde parachute, draagt het nummer 63. Het onderschrift, dat op alle lucifersdoosjes eender was, 'Himpoalah Kortas apiapi' kan symbolisch worden opgevat. En overgezet luiden: "vuur (licht) dat uit de hemel nederdaalt en door haar zuiverende en ontstekende kracht het vuur en het licht der inspiratie en moed (heldenmoed) in Aziatische mensen kan doen ontvlammen".

De Japanse geestesmoed doet in geheel Azië het vuur der vrijheid en zelfbewustheid opgloeien en ontbranden.

Het hemelse vuur geldt volgens christelijke opvatting als louterend en reinigend, maar tevens als verdervend. Lucifer (Satan) staat symbolisch voor de in duisternis gevallen voormalige engel des lichts, de vorst van het kwaad, de overste der duivelen. Het gevolg van Lucifers sondeval zal als straf voor deze afval en de wereldzonde, waarvan in deze vise Satan (Lucifer) de auteur, de schepper is, eens in vuur ten onder gaan.

Lucifers (de zwavelstokjes) waren in bezet Nederlands-Indië bijna voortdurend zeer schaars, zodat de bevolking meestal zijn toevlucht moest zoeken tot het gebruik van vuurstenen, om door middel van de daaraan ontlokte vuurvonken brandhout (kookhout) te laten ontbranden.

Het zonnevat dat aan de neerdalende parachute als symbool van licht en vuur op de Aziatische aarde neerdaalt kan dan ook zowel worden opgevat als zinnebeeld van de ondergang (in vuur) als symbool van scheppend geestesvuur en vrijheidslicht.

Japan de kracht van Azië (Kekoeatan Asia) als fakkel van het Aziatische vrijheidsvuur of als oorsprong der ondergang. Lucifer(s) als bron van licht en geluk, of als fakkel(s) van vernietiging. Voor welk vuursymbool Japan stond gedurende de jaren van de Groot Aziatische Oorlog (1941-1945) laat ik aan uw fantasie en interpretatievermogen over.

J. Zwaan

Oproep

Oproep t.b.v. research televisie-documentaire.

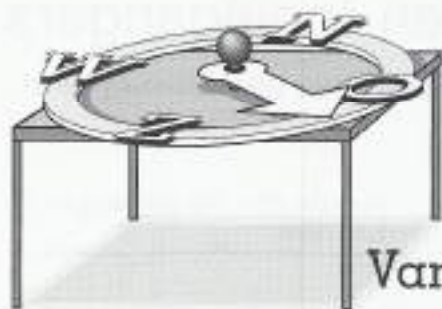
Op 22 juli 1949, omstreeks 09.00 uur v.m. startte de Fargo-ondernemings-truck van de Assam Theo Onderneming GEDEH F.3541, bemand met de heer A.v.d. Boogaard, Korp. J.J. Buys en drie O.W.-ers, chauffeur en knecht, alsmede de 12-jarige Samsuedin, zwaar bewapend van het emplacement in de richting Gekbrong. Plotseling (plm. 10.00 uur v.m.) werd vanuit het bamboebos tussen Tegallega en Gekbrong zwaar automatisch vuur van verschillende kanten ontvangen, waarop de heer Van den Boogaard - zittende in de cabine - de chauffeur de opdracht gaf vol gas te geven. Vier banden werden onmiddellijk doorgeschoten waardoor de truck bij een steile hellende bocht moest stoppen, waarna een zwaar vuurgevecht ont-

stond. De chauffeur en de knecht wisten te ontkomen en waarschuwden de dichtsbijzijnde militaire post (5-7 R.I. in Tijdjoho), waarop een patrouille uittrok. De heer Van den Boogaard en 2 O.W.-ers werden dood onder de truck gevonden, de heer Buys op de truck en de 12-jarige Samsuedin lag op 100 meter afstand dood langs de weg. Een O.W.-er (Adjoem) werd zwaar gewond.

Willen soldaten van 5-7 R.I. uit Tijdjoho die hierbij betrokken waren, zich melden?

Uw reacties, welke vertrouwelijk worden behandeld, gaarne schriftelijk aan Pia van der Molen, 's-Gravelandse weg 31a tweehoog, 2111 BP Hilversum. Pia van der Molen is o.m. de maker van de documentaires Vrijwillig voor het Vaderland en Jack Boer, bevrijder van 2384 Nederlanders (Werfstratengevangenis Soerabaya, 10 november 1945).

Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór **21 juni a.s.**
S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt insturen met anderhalve of twee regels afstand.

Van de Bestuurstafel

a. Elders in dit nummer heeft U een Ter nagedachtenis aan Nico den Hollander kunnen lezen.

Nico heeft zeer veel jaren deel uitgemaakt van het Bestuur van VOMI-Nederland. Hij was een man van weinig woorden, maar hij was er bijna altijd. Gedreven als hij was voor het welzijn van alle sobats. Wij zullen hem missen, hoewel hij in gedachten niet uit ons midden zal verdwijnen. Wij hopen dat ondanks onze gevardeerde leeftijd wij een sobat bereid en in staat zullen vinden om zijn plaats in het bestuur, in het algemeen maar specifiek verantwoordelijk voor de ledenadministratie, in te nemen.

b. Het bestuur heeft zich al gedurende enige tijd bezig gehouden met het probleem van of en hoe de VOMI zal verder kunnen/moeten gaan.

Een commissie onder leiding van de voorzitter van de raad van Advies, de heer Bakker, heeft hiertoe een memorandum opgesteld. De inhoud daarvan zal de komende maanden niet alleen binnen het bestuur maar ook daar buiten (bij de verenigingen) onderwerp van diepgaande discussies moeten worden.

De vragen die in deze discussie centraal zullen staan zijn de volgende:

1. Laten wij de VOMI langzaam vergrijzen en daarmee uitsterven. M.a.w. willen wij in de toekomst niet anders zijn dan een ontmoetingsplaats voor Indië-veteranen.
2. Hebben wij als veteranen de plicht ervoor zorg te dragen dat ook na het heengaan van de laatste Indiëganger onze daar achtergebleven sobats blijvend zullen worden herdacht.
3. Hebben wij als veteranen de plicht om de na ons komende veteranen een organisatie aan te bieden en na te laten die van het begin af aan hun problemen oppikt.
4. Hebben wij als veteranen een voortgezette verantwoordelijkheid jegens de samenleving. Het bestuur

roept alle VOMI-leden op om over deze vragen goed na te denken.

c. In de afgelopen jaarvergadering zijn o.a. de verslagen van de penningmeester en de secretaris besproken en zonder verder commentaar goedgekeurd.

De penningmeester en de secretaris werd dank gebracht voor hun grote inzet.

Helaas was er nog geen verslag van de sociale activiteiten ter beschikking, omdat de verenigingen nalatig waren gebleven in het inzenden van een verslag van hun sociale verenigingsactiviteiten. Het bestuur betreurt deze gang van zaken ten zeerste vooral omdat hiermee geen recht wordt gedaan aan het veldwerk dat door de Sociale Commissie van VOMI-Nederland wordt verzet.

In de jaarvergadering waren de Voorzitter, J. Dijkema en de Sociaal Commissaris, V. Bridië, reglementair aftredend. Beiden waren bereid hun functie verder uit te oefenen en beiden werden met acclamatie herbenoemd. Bij hun bereidverklaring werd echter een proviso ingelast en wel dat het van de uitkomst van de discussie over de toekomst van de VOMI zou afhangen of zij hun volgende termijn volledig zouden uitleenen.

d. Hoewel het geenszins de bedoeling is om in de Sobat uitgebreid briefwisselingen met de regering op te nemen heeft het bestuur wel gemeend om het antwoord van de Staatssecretaris en onze repliek daarop inzake onze vrouwelijke comrades in arms en de weduwen van gesneuvelde sobats in extenso in deze Sobat op te nemen.

Zoals in de vorige 'Sobat' door ons is toegezegd dat wij U op de hoogte zullen houden m.b.t. problematiek van de eenmalige uitkering van f 1000,- aan bepaalde groeperingen, laten wij U, onderstaand, kennis nemen van

het antwoord van de Staatssecretaris van Defensie en ons verweer daarop.

**Het antwoord van de
Staatssecretaris aan VOMI
Nederland, gedateerd
21 april 1999.**

Geacht bestuur,

Graag reageer ik op Uw brief van 3 maart jl. waarin U reageert op de brief van de Directeur Plannen en Beleidsontwikkeling van mijn ministerie van 22 februari jl. Dat antwoord was weer een reactie op Uw brieven van 5 en 26 januari 1999.

U snijdt in Uw laatste brief opnieuw twee onderwerpen aan: het feit dat leden van de vrouwenhulpkorpsen, alsmede de weduwen van militairen die binnen de twee jaar zijn gesneuveld geen recht hebben op de uitkering van f 1000,- in het kader van de 'Uitkeringswet twee tot vijfjarige diensttijd veteranen'. In zijn antwoord van 22 februari jl. is de Directeur Plannen en Beleidsontwikkeling daarop echter al uitvoerig ingegaan, zodat ik in de eerste plaats daarnaar wil verwijzen.

Ik begrijp dat het voor de betrokken leden van de vrouwenhulpkorpsen teleurstellend is dat zij niet voor de eenmalige uitkering in aanmerking komen. Ik wil echter benadrukken dat - hoewel deze vrouwen in het spraakgebruik ook vaak als 'oorlogsvrijwilliger' werden aangeduid - zij geen oorlogsvrijwilligers waren in de zin van het in de Uitkeringswet genoemde Oorlogsvrijwilligersbesluit. Ik verwijs U in dit verband ook naar de uitvoerige brief over dit onderwerp van de Directeur Plannen en

Beleidsontwikkeling van 10 februari (P/9900832) die U in afschrift is toegezonden. De vrouwelijke militairen slo ten een vrijwillige verbintenis om dienst te nemen en zijn zoveel mogelijk behandeld overeenkomstig de mannelijk vrijwillig dienende (beroeps)militair. Ik wijs er in dit verband nog eens op dat inderdaad ook mannelijke vrijwillig dienende militairen niet in aanmerking komen voor de uitkering.

U spreekt in Uw brief nogmaals Uw teleurstelling uit dat weduwen van militairen die binnen de twee jaar zijn gesneuveld, alsmede militairen die binnen de twee jaar wegens ziekte uit de dienst zijn ontslagen, geen recht hebben op de eenmalige uit-

kering van f 1000,-. Ik merk daarover nog op - in aansluiting op de brief van 22 februari jl. - dat de grond van afwijzing er uiteraard niet in is gelegen dat betrokkene een weduwenpensioen of invaliditeitspensioen ontvangt. De reden van afwijzing is dat de militair niet aan het criterium van twee jaar voldoet. De opmerkingen over het weduwenpensioen en invaliditeitspensioen zijn gemaakt om aan te tonen dat het gebeurde Defensie niet onberoerd heeft gelaten. Bovendien mag uit zo'n pensioen ook wel degelijk erkenning voor de betrokken militair worden afgeleid. Tanslotte wil ik nogmaals benadrukken dat de enkele omstandigheid dat iemand minder dan twee jaar heeft gediend en dus zelf (of zijn weduwe) geen uitkering in het kader van de wet krijgt, niet betekent dat er geen respect en waardering zou bestaan voor de verrichtingen van betrokkene. Zoals U terecht ook zelf constateert, kan niet voor elke groep veteranen eenzelfde vorm van blijken van erkenning worden gegeven. Bij het treffen van maatregelen in het kader van het veteranenbeleid blijft het bepalen van een kring van belanghebbenden een moeilijke keuze. Die moeilijke afwegingen hebben we - in overleg met de Staten-Generaal - gemaakt bij de totstandkoming van de wet. De overwegingen die daarbij een rol hebben gespeeld, zijn U in de verschillende brieven geschetst. Nu de wet tot stand is gekomen, is dat het juridische kader op basis waarvan de aanvragen moeten worden beoordeeld.

Ik vertrouw erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

DE STAATS-SECRETARIS VAN DEFENSIE,

w.g. H.A.L. van Hoof

Op bovenstaande brief heeft het bestuur van VOMI Nederland bij brief van 4 mei 1999 geantwoord als volgt:

Excellentie,

Met grote teleurstelling hebben wij kennis genomen van Uw antwoord,

gedateerd 21 april 1999, op ons schrijven van 22 februari jl. In Uw antwoord verwijst U bij herhaling naar de uitvoerige schrijvens van Uw Directeur Plannen en Beleidsontwikkeling. De door Uw Directeur in genoemd schrijven en ook door U gehanteerde argumentatie gaat in onze ogen echter geheel voorbij aan hetgeen wij in ons schrijven hebben willen stellen. Mogelijk zijn wij in ons betreffende betoog niet geheel duidelijk geweest en wij zijn daarom zo vrij het door ons betoogde nogmaals onder Uw aandacht te brengen teneinde terzake een duidelijk antwoord te krijgen in plaats van een herhaling van een argumentatie die bij ons reeds voldoende bekend is.

A. De vrouwen in de Krijgsmacht.

Natuurlijk weten wij wel dat de vrouwen niet hebben dienst genomen op basis van het Oorlogsvrijwilligersbesluit van 1944.

In het schrijven van Uw bovengenoemde Directeur aan het bestuur van de Stichting Veteranen-platform d.d. 10 februari jl. worden op bladzijde 2 de wettelijke regelingen opgesomd die golden voor vrouwelijke militairen. Regelingen die teruggrepen naar wetten van 1922, 1924, 1945 en zelfs naar 1905.

De situatie gedurende de tweede wereldoorlog heeft de regering in Londen echter noodgedwongen naar juridische kortsluitingen doen grijpen. In hoofdstuk F van een brochure die werd uitgegeven om oorlogsvrijwilligers te werven heet het: Aangezien de bestaande vooroorlogse wettelijke regelingen verouderd zijn, heeft de regering tijdens haar verblijf te Londen plannen uitgewerkt, welke zijn aangepast aan die der geallieerde landen, USA, Canada, Zaid-Afrika, Engeland o.a., inhoudende: etc.

In artikel 2 van het oorlogsvrijwilligersbesluit heet het: 1. Oorlogsvrijwilliger is hij, die zich vrijwillig verbindt om deel uit te maken der gewapende macht voor het verrichten van militaire dienst etc. Voor wat betreft de vrouwen was er oorspronkelijk een discussie voor welke taken vrouwen zouden kunnen worden ingezet. Daarbij werd voornamelijk gedacht aan een Rode Kruis taak of daarmee overeenkomende taken.

De Engelse autoriteiten wilden echter slechts uniformen en materieel verstrekken als er sprake was van een militair verband.

Binnen de regering ontstond toen een discussie over de juridische rechtmatigheid van een dergelijke inbedding in de krijgsmacht.

In de Parlementaire Enquete-commissie van 1949 werden aan de Minister van Oorlog uit die Londense tijd, Jhr. Van Lidt de Jeude, vragen gesteld over het feit dat oorspronkelijk de bedoeling voorzat om een soort organisatie in het leven te roepen met voornamelijk Rode Kruis taken.

Van Lidt de Jeude stelt hierover het volgende:

In de eerste plaats werden in andere landen, ook in Engeland,

Vrouwenscarpsen opgericht. Toen ik het plan te berde bracht om een Vrouwen Hulp Korps op te richten, gevoelde de Ministerrand hiervoor niet. Aanvankelijk heeft men toen het Rode Kruis, de eerste samenstelling van het VHK tot stand gebracht. Het stond evenwel voor de grote moeilijkheid, dat de Britse autoriteiten, die moesten zorgen voor de uitrusting enz. dit slechts deden voor een militaire organisatie en niet voor een Rode Kruis organisatie.

De wet liet het oprichten van een dergelijke organisatie toe op grond van een bepaling dat:

- de Minister van Oorlog onder bepaalde omstandigheden speciale diensten kan instellen.

Het zoeken was derhalve naar een aanvaardbare legitimiteit.

De door Uw Directeur in de brief aan het VP genoemde wetten waren niet bedoeld voor vrouwelijke vrijwilligers en waren daar ook niet voor opgesteld. Deze wetten zijn slechts bij gebrek aan een voor dit doel adequate wetgeving gebruikt.

De facto vielen de vrouwelijke vrijwilligsters onder dezelfde definitie als verwoord in artikel 2 van het Oorlogsvrijwilligersbesluit van 1944. De vrijwilligsters hebben dit ook altijd zo ervaren.

Zij waren en voelden zich geen 'beroeps' zo als sommige commentaren willen doen geloven. Ook het feit dat ze als officieren tot de 'reserve' werden toegelaten spreekt hiervoor. Bovendien waren ze er van overtuigd dat hun diensttijd slechts voor een bepaalde duur zou zijn.

Zij hebben zich de facto altijd op één lijn gesteld met hun mannelijke collega's die volgens het Oorlogs-vrijwilligersbesluit in dienst traden. Ze ervaren dat als een slag in hun gezicht dat ze nu op buitengemeen formalistische gronden onder wetten worden gerangschikt die voor hen niet waren en zijn bedoeld.

Het is niet alleen een kwestie van 'spraakgebruik' zoals U in Uw brief suggereerde, maar een diep gevoel van gelijkwaardigheid met de oorlogsvrijwilligers.

Dat hun soldij afweek van die van de dienstplichtigen is in onze ogen geensdeels een argument dat zij derhalve als 'beroeps' zullen moeten worden beschouwd.

Bij herhaling wordt ook verwezen naar de 'wetstekst' op grond waarvan zij niet tot de doelgroep van de wet zouden behoren.

Dat de wet in de gekozen bewoordingen in dit geval tekort schiet is naar onze mening wel zeer evident en een aanvulling in de zin van "onder oorlogsvrijwilligers worden ook de vrouwelijke vrijwilligsters begrepen" is hier zeer zeker op zijn plaats en in overeenstemming met de huidige emancipatie-wetgeving.

Onze vraag waarop wij geen antwoord van U mochten ontvangen was die naar de gronden waarom zij niet

met de oorlogsvrijwilligers op één lijn werden gesteld. Voor ons is een formalistische verwijzing naar genoemde wetten uit 1922 en 1924 geensdeels een eenduidig argument.

B. De weduwen van gesneuvelde strijdmakers en vroegtijdig naar huis gestuurd.

Natuurlijk kunnen wij zelf ook wel vaststellen dat in de door ons aangevoerde schrijvende gevallen aan het in de wet genoemde criterium niet is voldaan.

Voor wat betreft de opmerking over de weduwnepensioenen die in deze gevallen is toegekend moeten wij er U opmerkzaam op maken dat dit argument slechts is gehanteerd na opmerkingen en statements vanuit Uw departement.

Dat de twee jaar als ondergrens is gehanteerd in verband met het begrip 'langdurig' ter afgrenzing van de normale tijdsduur als dienstplichtige is ook voor ons een aanvaardbaar criterium.

Ons gaat het daarbij echter om het harteloze karakter van een volkomen starre en formalistische benadering. Dat de weduwe van een strijdmaker die wel uit de tropen is teruggekeerd recht heeft op de uitkering en de weduwe van zijn gevallen of beschadigde kameraad niet, is voor ons vanuit

de verbondenheid met beide categorieën onverteerbaar.

Onze benadering vanuit de solidariteit van alle veteranen kan het best worden uitgedrukt met de Nederlandse uitdrukking dat "de uitzondering de regel bevestigt" of aan de hand van een Duitse uitdrukking die luidt "Jede Konsequenz führt zum Teufel".

Mede gelet ook op de weinige financiële consequenties lijkt ons de psychologische schade die door een starre legalistische houding wordt aangericht buitengewoon groot. Wij verzoeken Uwe Excellentie dan ook dringend beide onderwerpen nogmaals en dan welwillend te beoordelen.

Met gevoelens van de meeste hoogachting,

namens het bestuur

VERENIGING OUD MILITAIEREN INDIËGANGERS NEDERLAND

w.g.

J. Dijkema
voorzitter

G.M. Determan
secretaris

c.c.: alle fracties van de Tweede Kamer
bestuur en leden van de Stichting Veteranen-platform.

Onthulling Plaquette 41e Z.M.C.

Tijdens de laatst gehouden reünie, begin oktober 1996, van bovengenoemd onderdeel werd door de reünie-commissie het idee naar voren gebracht om, zoals reeds eerder meerdere onderdelen dit gedaan hebben, een eigen plaquette op een van de daarvoor bestemde 'tafels', bij het Nationaal Indiëmonument 1945-1962

in Roermond te plaatsen. Dit idee viel in goede aarde en reeds tijdens de reünie werd ongeveer de helft van de daarvoor te maken kosten bijeengebracht. Na een direct na de reünie gehouden mailing naar diegenen die niet aanwezig waren, kon men al vrij spoedig alles in gang zetten voor de aanmaak van de plaquette en de nodige afspraken maken met het stichtingsbestuur van het monument in Roermond.

Op woensdag 7 april jl. was het dan zover en vond de onthulling plaats van de plaquette ter nagedachtenis van de 6 leden van dit onderdeel die, in dienst van het vaderland, hun leven gaven tijdens de vervulling van hun plicht.

De onthulling zelf was zeer stijlvol, compleet met een hoornblazer voor het spelen van de 'Last Post' en ge-

leid door de vice-voorzitter van de Stichting Nationaal Indiëmonument 1945-1962, de heer L. van de Braken. Reünie-commissie-voorzitter, dhr. C. Nuchelmans heette iedereen van harte welkom en deed het openingswoord, waarna dhr. J. Boeren het 'dodenappél' uitsprak, hetgeen gevolgd werd door het Wilhelmus en de kranlegging.

Na afloop van de officiële plechtigheid ging men naar het generaal Spoor-parviloen voor het nuttigen van een kopje koffie met Limburgse vlaai en bleef men, voor men aan de thuisreis begon, nog enige tijd in gezellige kout, bij elkaar.

De reüniecommissie dankt alle 'sponsors' voor hun bijdrage. Terima kasih

Reünie-commissie 41e Z.M.C.

Erevelden op Java (vervolg)

Leuwigajah bij Cimahi

Op het ereveld Menteng Pulu waren de namen van gesneuvelde makkers niet te vinden. Een tweede poging wordt gedaan in de buurt van Cimahi tijdens mijn reis naar Bandung, de stad waar ik na mijn demobilisatie nog twee jaren als burger verbleef. De begraafplaats Leuwigajah ligt 3 kilometer buiten Cimahi, niet ver van het ziekenhuis. Ook hier is de aanblik van al die graven van een overweldigende neerslachtigheid. In het gebruikelijke boek met de namen van de mensen die hier zijn begraven, vindt een dame van ons kleine reisgezelschap de naam van haar vader. Zij werd als baby door de Jappen samen met haar moeder geïnterneerd. Kort voor de capitulatie van Japan is haar vader in het kamp onthoofd. Zij heeft hem nooit gekend. Eerst na de verovering van Jogyakarta op 19 december 1948 door het Korps Speciale Troepen werd ze met haar moeder uit het interneringskamp bevrijd. Zelf vind ik de naam van een kameraad uit mijn vroeger onderdeel. Tussen de vijftienduizendhonderdenachtig graven gaan we beiden op zoek. Het is een heel eind lopen tussen de duizenden witte kruisen. Als na enig zoeken het graf is gevonden buig je onwillekeurig het hoofd en staart naar de naam. Sni. Inf. KNIL E.G. Van Ling. Geboren 28-4-1916. Gesneuveld 3-1-1949. Hij had heel wat acties overleefd. Op Sumatra kwam een einde aan zijn leven. Ruim vijftig jaar geleden zag ik hem voor het laatst.

We lachten nog samen over een onbenullig voorval. Een sympathieke, betrouwbare en vriendelijke man. Vreemd, dat ik mij hem zo goed kan herinneren. Nog niet zo lang geleden ontmoette ik op een reünie zijn zoon die in de voetsporen van zijn vader was getreden door eveneens bij de Commando's te gaan. Van een in de buurt groeiende bloemenstruik trek ik enkele bloemen af en leg die op zijn graf tegen het kruis, uit respect voor de man en zijn offer en als afscheidsgeschenk.

Het groepje van mijn gezelschap staat een eind verder bij een ander kruis. Als ik naar hen toe loop kijk ik nog even om. Door de vele rijen kruisen is het nu reeds moeilijk om zijn graf nog te kunnen zien. De dame heeft het graf van haar vader gevonden. Met haar drie vrienden staat ze er omheen. Als ik naderbij kom zegt ze met een vreemde

klank in haar stem: "mag ik je voorstellen: mijn vader!" Ze huilt niet eens.

Als we terug lopen naar het busje dat ons vervoert blijft ze even alleen bij het graf van de man die haar vader was, maar die ze nooit heeft gekend.

Jef Dressens,
Meerssen

"Het spoor terug"

*Mijn maat is toch weer terug geweest
"hier was het", zei hij toen de film even stopte
en stakte zijn relaxas ...
Kan je het maar weer overdoen;
Ik kende zijn verhaal, sinds hij zijn hart eens luchtte
over dat levensdeel waar eigenlijk niemand ooit naar
had gevraagd: de actie-tijd bij Spoor, de Generaal,
ontsporing van geweld
Wel had hij al zo'n honderd keer
zijn oudete kleinzoon van de
oapjes en al het groen verteld, dat heel veel
overwoekerde, behalve "dat".
O, Gordel van Smaragd,
van angekende schoonheid,
maar ook van nog veel smart.*

B. Draaijer

Pandu bij Bandung

De dag voor mijn terugkeer naar Nederland is gereserveerd voor een bezoek aan Pandu, het ereveld in Bandung waar in 1948, samen met een aantal wapenbroeders, een goede vriend werd begraven. Aangekomen bij de poort van de begraafplaats blijkt dat ook hier geen dagelijkse bezoeken verwacht worden.

Voor de poort hangen een viertal mannen rond die trachten enkele rupiah te verdienen door zich zonder te vragen aan te bieden als gids. Bij het uitstappen uit de auto drukt er een uit het groepje reeds op de bel van de toegangspoort. Een Indonesiër, in dienst van de Nederlandse Oorlogsgravenstichting, opent de afgesloten poort en laat ons met een vriendelijke buiging binnen. De gids wordt blijkbaar getolereerd al lijkt mij de oppasser enigszins verbluft en geïrriteerd door zijn brutaal meelopen. De architectuur van Ereveld Pandu in Bandung heeft niet de allure van Menteng Pulu in Jakarta. Een brede laan van zo'n dertig meter lang, met aan beide zijden hoge op maat geknipte haagbomen, voert van de toegangspoort naar het kleine administratiegebouw. Het geheel is keurig onderhouden en geen graspietje groeit op de verkeerde plaats. Elk kerkhof heeft zijn eigen architectuur, altijd gelijk blijven echter de vele, vele kruisen die in alle richtingen een evenredigheid tonen en in de verte samenvloeden in een wit vlak. Zo ver het oog reikt, staan wit geverfde merktekens voor mensen die hier werden geboren en dit land als hun vaderland beschouwden of een reis maakten van hun moederland naar de tropen en daar hun eindbestemming vonden. Meestal jonge mensen die slechts een beperkte tijd van hun jeugd mochten beleven. Ook hier worden weer een aantal boeken op elkaar gestapeld waarin de namen en ligplaatsen zijn genoteerd van al degenen die hier hun laatste rustplaats hebben gevonden. De naam die ik zoek staat er ook in. Het graf is

vlug gevonden. Het is het eerste graf langs het pad dat het kerkhof in tweeën deelt. Reserve kapitein H.J. van Weinsbergen. Bronzen kruis. Geboren 31-8-1915 en gesneuveld 13-9-1948.

Gedurende de maanden dat we samen dienden in een kleine eenheid van tien man, vormde zich een vriendschap zoals die alleen tijdens ruime tijden ontstaan. Tijdens de wereldoorlog was hij gelegerd in de West. Begin 1946 landde hij op Java. Na enkele maanden kreeg hij toestemming om zijn vrouw over te laten komen. Het bleef voor hem een dilemma. Hij wist niet of het een goed idee was. Als ik mij goed herinner was zijn vrouw onderweg toen hij sneuvelde. De foto welke destijds werd genomen bij de begrafenis en die ik jammer genoeg niet heb meegenomen is in mijn geheugen geprint. Daarom lijkt me, dat het stoffelijk overschot is verplaatst. Oorspronkelijk waren er 22 erevelden verspreid over de eilanden van de Indonesische archipel. Enkele jaren na de soevereiniteits-overdracht zijn op last van de Indonesische regering alle buiten Java gelegen erevelden verplaatst en werden de stoffelijke resten herbegraven op de daartoe aangewezen erevelden op Java. Waarschijnlijk was de Gravenstichting hierdoor genoodzaakt geweest de begraafplaats opnieuw in te richten.

Als ik dicht bij het kruis ga staan mompelt ik: "Hallo! Hier zijn we dan weer!" Een wereld van gedachten borrelt in je op als je na bijna een halve eeuw aan het graf staat van een man, die je van zo nabij hebt gekend. Op zo'n moment ben je even samen in de eenzaamheid.

Na enkele minuten wordt mijn gedachtengang onderbroken door de man die als gids optreedt, hij is op enkele meters afstand blijven staan. Hij zegt: "Ik kan wel voor bloemen zorgen, toean". Het blijkt echter, dat de bloemen elders in de kampong moeten worden gekocht. Hij zal ze dan later hier neerleggen. Als ik hem eerst geld geef tenminste. Het lijkt mij geen goed idee. Na een laatste blik op het graf, loop ik langzaam terug naar het toegangshek. Vanaf enige afstand draai ik mij een laatste maal om en werp een laatste blik op al die kruisen. De opzichter van het kerkhof druk ik lang de hand bij het afscheid en stop hem enkele rupiah toe. Je voelt je hulpeloos en wilt toch iets doen!

's Avonds, op het terras van de vernieuwde Begerijen aan de Braga, laat ik alles nog eens aan mijn geest voorbijtrekken. Elke familie in Nederland, vermoed ik, moet toch wel in de jaren 1942 tot 1950 een familielid in Indonesië hebben verloren. Een zoon of dochter, een vader of een moeder, of misschien een neef. Trouwens hoeveel ouders en kinderen, hoeveel vrouwen en verloofdes hebben destijds in Nederland niet tevergeefs gewacht op de terugkeer van hun geliefden?

Jef Dresens,
Meerssen

Tempo doeloe

De oorlog in Nederlands-Indië

De strijd om Nieuw-Guinea (1)

Het grote, meest oostelijke eiland van de Indische archipel behoorde slechts voor de helft tot het Nederlandse koloniale rijk in Oost-Azië, Nederlands-Indië. De oostelijke helft, aanvankelijk Duits gebied, stond na de nederlaag van Duitsland in de Eerste Wereldoorlog, sinds 1913, eigenlijk defacto al sinds 1905, onder mandaat van Australië. Nederlands Nieuw-Guinea, was in feite – al zo lang het deel uitmaakte van Nederlands-Indië – sinds 1928, het stiefkind van ons rijk overzee geweest. In het centrale bergland, dat nog nauwelijks in kaart was gebracht (sommige delen helemaal niet), leefden wilde Papoeastammen nog als in het stenen tijdperk. De ontsluiting van dit gebied was nog zo goed als niet begaan. Met uitzondering van de kusten, waar door Nederlandse bestuursambtenaren gecontroleerde nederzettingen lagen, was het land nog woest en onbekend. Op de in peniskokers 'geklede', varkens fokkende en ratten etende Papoea's na dan. In het binnenland waren enkele bijna onbereikbare bestuursposten. Dit binnenland werd grotendeels beheerst door een woest hooggebergte met toppen van boven de 5000 meter. Schelpen golden, in deze op de geografische kaarten nog witte plekken, als betalingsmiddel. De inheemse rechtspraak bestond uit het doodpijpen van personen die een adatregel (gewoonterecht) hadden overtreden. Pas in de 20e eeuw drongen vermetele blanken, ontdekkingsreizigers en mensen van missie en zending, vergezeld van enkele bestuursambtenaren, met grote moeite de nog nooit eerder door Europeanen betreden valleien in het wilde hoogland binnen. Hun expedities ontdekten het land en zijn primitieve bewoners, die nog nimmer eerder blanken hadden gezien. Een geschiedenis had het nog niet. De Nederlandse bestuurder, een resident, zetelde niet eens in de hoofdplaats van Nederlands-Nieuw-Guinea, Hollandia, maar had zijn zetel, 'residentie', op het eiland Ambon. Het enorme gebied besloeg slecht

één residentie, die deel uitmaakte van het Gouvernement Grote Oost, met als hoofdplaats Makasar op Celebes (Sulawesi). Voor wat de verdediging betreft, deze was volkomen ontoereikend, zo niet nihil te noemen. In de Vogelkop bij Babo waar olie werd gevonden, was een vliegbasis die beschermd werd door 200 militairen. Aan de noordkust was in Manokwari een garnizoen van 129 man van het KNIL, w.o. 56 dienstplichtigen, deze laatste uiteraard pas na 8 december 1941, de dag dat Nederlands-Indië mobiliseerde. De ledigheid van dit halve sub-continent had al in 1933 een administrateur op een Javaanse cultuuronderneming op de gedachte gebracht dit gebiedsdeel te koloniseren. Daartoe had hij op 10 juni van dat jaar te Amsterdam (hij was met Europees verlof in Nederland), de Nederlandse Emigratie Vereniging Nieuw-Guinea opgericht. Deze vereniging stelde zich ten doel de Nederlandse regering te stimuleren tot een onderzoek naar de mogelijkheden voor kolonisatie van Europeanen (vooral) en Indo-Europeanen op Nieuw-Guinea. Tijdens de crisisperiode van de jaren '30, toen in het bijzonder de Indische Nederlanders (Indo-Europeanen en arme in het land geboren Nederlanders) zich in hun bestaan bedreigd voelden, groeide onder hen het verlangen om in Nieuw-Guinea een eigen gemeenschap te stichten. Het plan ontstond om daar landbouwbedrijven te vestigen, waar alleen Indo-Europeanen (Indische Nederlanders) zouden mogen werken. Deze droom was echter in werkelijkheid al ouder. Reeds in 1928-1929 waren, met regeringssteun, op Java de 'Immigratie Kolonisatie Nieuw-Guinea' en nog een gelijksoortige vereniging opgericht. Deze verenigingen hadden al in 1929 een groep jonge Indo-Europeanen uitgezonden naar de Vogelkop (het noordwestelijke gedeelte van Nieuw-Guinea), waar ze de kleine landbouw en veeteelt waren gaan uitoefenen. De Nederlandse Emigratie Vereniging Nieuw-Guinea uit 1933, wenste deze

kleine volksplantingen met regeringssteun uit te bouwen tot een nieuw vaderland voor Indische Nederlanders. In 1935 werd deze vereniging omgedoopt in 'Nationale Nieuw-Guinea Vereniging'. Ze gaven een veertiendags orgaan uit onder de naam 'De Kolonist'. Deze vereniging werkte vanuit Nederland en ging na enige jaren op in de Nederlandse NSB. Het enthousiasmeren van de Nederlandse regering voor het kolonisatie plan van Indische Nederlanders naar Nieuw-Guinea door de 'Nationale Nieuw-Guinea Vereniging' had geen succes. In Indië bestond echter veel belangstelling en een aantal Indische jongens vertrok daadwerkelijk naar Nieuw-Guinea. Ondanks enorm harde omstandigheden slaagde een aantal van deze kolonisten erin zich in het achterland van Manokwari op hun bedrijfjes te handhaven. Zij droomden van een eigen autonoom Nieuw-Guinea dat zichzelf economisch zou kunnen redden. Het waren deze Indische Nederlanders, gehard en zelfbewust, die op 8 december 1941 als dienstplichtigen het garnizoen van Manokwari kwamen versterken. Hun tuinen leverden de aardnoten, sojabonen, katjang, hidjau en mais voor de vivres (lang houdbare etenswaren en de grondstoffen daarvoor). Hun koeien, varkens, geiten en kippen leverden het vlees, de eieren, de melk en de sateh voor de latere guerillakampen in het barre achterland. De commandant van dit garnizoen had in dit achterland een aantal posten laten inrichten, zogenaamde vivreposten, waarop hij bij een Japanse landing wenste terug te vallen. Bovendien was in Oransbaai een kamp ingericht voor het huisvesten van vrouwen en kinderen, voor het geval de vijand Manokwari zou bezetten en de mannen in het binnenland tot guerillaverzet zouden overgaan.

(wordt vervolgd)

J. Zwaan

Onthulling monument te Kerkdriel

Op indrukwekkende wijze en onder zeer grote belangstelling vond op zaterdag 17 april de onthulling plaats van een gedenksteen voor de in 1949 op Java omgekomen militairen Louis van den Oord en Machiel Pardoel, beiden geboortig uit de kleine, vriendelijke plaats op de grens van Gelderland en Noord-Brabant. Het initiatief tot het plaatsen van de gedenksteen was genomen door de VOMI en de Commissie Gedenkteken Indië Gevallenen, die het gedenkteken aanboden aan de gemeente Maasdriel ter plaatsing in de tuin van de R.K. Parochiekerk 'Sint Martinus' te Kerkdriel.

activiteiten tot een succes te maken, waarbij zeker een compliment aan het adres van mevrouw H.M.A.J. van Houten van het Kabinet van de Burgemeester op zijn plaats is. Aan de onthulling van het monument ging een ontvangst van nabestaanden en autoriteiten door burgemeester J.C.M. Pommer en echtgenote vooraf in het parochiecentrum van Kerkdriel, gevolgd door een Eucharistieviering in de R.K. Parochiekerk 'Sint Martinus'. De viering werd voorgegaan door Kapitein Aalmoezenier b.d. L. v.d. Bol, die als Indië-veteraan als geen ander de omstandigheden kende waarin de

De initiatiefnemers verdienen alle lof voor het fraaie concept van de gedenksteen als voor de gekozen locatie, goed zichtbaar voor allen die de herinnering in stand willen houden van de twee jonge mannen, die in Indië hun leven gaven voor het herstel van orde en vrede. Het gemeentebestuur van Maasdriel heeft zowel financieel als organisatorisch optimale medewerking verleend om de plechtige onthulling en de hiermede samenhangende

militairen verkeerden en afgesloten met toespraken door de burgemeester en de voorzitter van VOMI Rivierland/Oost Gelderland, J. Ploeger.

Omstreeks half twaalf vond onder een stralende zon de onthulling van de gedenksteen plaats door de burgemeester en de nabestaanden.

Deze plichtigheid werd gevolgd door het hoornsignaal 'Geef Acht', twee minuten stilte en het tweede hoornsignaal 'Taptoe'.

Gemeentebestuur, nabestaanden, VOMI, de betrokken regimenten 5-10 R.I. en 402 B.L., Veteranen Maasdriel en overigen plaatsten vervolgens kransen en bloemstukken.

Met het spelen van 2 coupletten van het Wilhelmus door de Harmonie 'Semper Crescendo' en het hijsen van de Nederlandse vlag werd de sfeervolle ceremonie afgesloten, nadat eerst nog gelegenheid werd gegeven in een delilé een persoonlijke groet aan het gedenkteken te brengen. Een koffietafel voor de genodigden vormde de afsluiting van de plichtigheden.

Hierbij werden vele nieuwe en hernieuwde contacten gelegd door de aanwezigen, onder wie wij onder anderen Tweede Kamerlid mevrouw A. van Ardenne, de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht en Inspecteur der Veteranen Luitenant-Generaal der Luchtmacht C.J.M. de Veer en de voorzitter van VOMI Nederland, de heer J. Dijkema mochten aantreffen. Ook de voormalig compagniescommandant van één der gesneuvelden bevond zich onder de genodigden.

Met een kort dankwoord door de secretaris van de commissie, H.M. Vos, en door één van de nabestaanden, de heer W. van Oord, werd het geheel besloten. Kerkdriel mag trots zijn op zijn monument.

Dat er nog veel gemeenten en plaatsen mogen volgen.

J.P.

Boekbespreking

"Kopstukken uit de krijgsmacht"

'Nederlandse vlag- en opperofficieren 1815-1955'

Uitgave van De Bataafse Leeuw.
Onder redactie van G. Teitler en W. Klinkert.

360 bladzijden. ISBN 90 6707 438 1.

Prijs: f 52,-. Formaat 17 x 21 cm.

Grote paperback. Geïllustreerd. Het boek behelst 20 biografieën.

De portretfoto's van de Heren, allen topmilitairen, openen de persoonsbeschrijvingen, de verhalende curricula vitae, van de behandelde historisch grootheden.

De levensbeschrijvingen worden voorafgegaan door een: 'ten geleide' van de beide redacteurs en worden gevolgd door een personenregister en een alfabetische lijst betreffende de kwaliteiten van de auteurs.

Een leerzaam boek voor de liefhebbers in biografische verhalen. Er zijn interessante levensschetsen bij. Vooral de levensbeschrijvingen van de krijgsheren uit Indië, in het bijzonder over de 'War Lords' uit de Atjehoorlog en de Lombok-expeditie, zijn belangwekkend. We leren deze uit de koloniale geschiedenis roemruchte 'houwdegens' (hoewel velen zich eveneens bewogen op andere dan militaire terreinen zoals politiek, burgerluchtvaart, etc., etc.) in deze schetsen mede als mens kennen. (Van Swieten, Van Daalen, Vetter, Boerstra, enz.). Enkele recentere generaals/politici, ik denk hierbij o.a. aan Hasselman en Aler, nogal veel bekritiseerde en besproken personages, uit de naoorlogse Nederlandse geschiedenis, zijn onthullend.

Afgezien van deze voorkeuren mijnerzijds bieden de necrologieën van de besproken bekendheden uiteraard ook wetenswaardige gegevens van allerlei aard, voor op diverse terreinen geïnteresseerde belangstellenden, het nodige wetenswaardigs en verklarings. Nederlandse nieuwste

geschiedenis in een note(n) dop. Enkele biografieën bieden zelfs pikante bijzonderheden over de geportretteerden en soms scandaleuze doorkijkjes in de levens van deze roemruchte of beroemde varigen. Tussen de regels door, maar toch Sarcie en curieuze levens, gebundeld in een fraai uitgegeven goed lezenswaardig boek.

Een werk echt aardig om te lezen.

J. Zwaan

De waaijer van het fortuin

'De Nederlanders in Azië en de Nederlandse archipel 1595-1950'

Auteur: dr. J.J.P. de Jong. 736 pagina's. Gebonden. Geïllustreerd. Prijs f 79,90.

Een zeer fraai uitgevoerd boek van Uitgeverij Sdu. Den Haag

(Postbus 30446, 2500 GK Den Haag)

ISBN 90 12 08643 4. Ondertitel:

"Van handelscompagnie tot koloniaal imperium".

Zoals de titel en ondertitel al aangeven behelst dit zeer kloeka boekwerk de geschiedenis van het Nederlandse kolonialisme in Azië over een periode van drie en een halve eeuw. De koloniale expansie met zijn uitwaaijend fortuin en gebied van Nederland en de Nederlanders worden door De Jong beschreven vanuit een commercieel en economisch/financieel standpunt. De auteur benadert Nederlands 'imperialistisch' verleden in de Oost gezien door de bril van een uitermate sceptisch politiek links historicus. Het is daarenboven een uitiem geleerd betoog. Het exorbitant hoge gebruik van vreemde, zogenaamd wetenschappelijk-internationale termen, latijnse aforismen en exotische uitdrukkingen, maakt dit overigens uitstekend gedocumenteerde werkstuk helaas voor niet gestudeerde lezers ontoegankelijk. Ondanks de het gehele werk vastgehouden rode draad, die het werk kenmerkt, slaagt

onze hooggeleerde scribe er in een doorwrocht geschiedwerk over 'onze' activiteiten in Azië (waaronder het bekende Japanse Decima) en de godel van smaragd neer te zetten.

Daadwerkelijk een wetenschappelijk hoogstandje. Een intellectueel schrijft voor intellectuelen. In onze tijd is het langzamerhand gewoonte (usage) geworden de geschiedenis van Nederlands-Indië te beschouwen als een ononderbroken wreed Nederlands gezag over 'Indië', dat drie en een halve eeuw heeft standgehouden. Een gezag dat 350 jaar lang de vele volken van het tegenwoordige Indonesië hardhandig heeft onderdrukt, uitgezogen en geëxploiteerd. Zelfs de in hoge mate kritische beschrijving van het Nederlandse 'regiem' door De Jong ontzenuwt deze visie echter volledig.

Vaoral de tijd tot, globaal genomen 1795, ergo een tijdvak van twee eeuwen, logenstrafte deze zienswijze afdoende. Pas na de stichting van de Bataafse republiek in 1795, die onder druk van de Franse invaders en de leidinggevende Nederlandse Patriotten in de plaats kwam van de daarvoor bestaande 'Republiek der zeven verenigde Nederlandse Provinciën' (een federale, losjes gestructureerde, staat), ontstond er zoiets als een centraal bestuurd vanuit Nederland geredigeerde kolonie in het Verre Oosten. Daarvoor bestuurd de Nederlandse VOC (Verenigde Oostindische Compagnie), een handelsonderneming, slechts een aantal vrij los van elkaar bestaande handelsposten verspreid over de honderden bewoonde Indonesische eilanden. Het Gouvernament-Generaal te Batavia (Java) 'regeerde' slechts incidenteel en regionaal direct (zonder de autochtone bestuurders). Hoewel uiteraard al wel van een zekere Nederlandse hegemonie in diverse gebieden sprake was. Zij het lang niet overal op de honderden beheerste eilanden in even grote mate. Na 1816, toen na een Engels intermezzo (Raffles) de Nederlanders in het grootste gedeelte van Indië terugkeerden, kan worden gesproken van een Nederlands Koloniaal Imperium in Insulinde (Indië). Zij het dat ook toen nog in de immens uitgebreide archipel grotendeels een vrij hoge graad van autonomie aanwezig was (autonomie onder eigen autochtoon bestuur).

De periode van de Japanse bezetting van Nederlands-Indië (1942-1945) wordt door de auteur uiterst summier behandeld. De tijd na de capitulatie van Japan (15 augustus 1945) kenmerkt zich in deze geschiedschrijving door een bijna onverhuld anti-Nederlandse instelling. De grote sympathie van de schrijver voor de 'Republiek' van Soekarno in deze epische is symptomatisch voor dit vijfde boekdeel (het boek is opgedeeld in vijf delen). Dit vijfde deel behandelt op een vereenvoudigde wijze, simplifiserend, het als politieel intermezzo aangeduide tijdvak van 1945-1949. Zoals in de na-Indische tijd gewoontegetrouw komen de Nederlanders in dit deel er slecht af. Niets goeds over Nederland en de Nederlanders. Gebruikelijk is in de post-koloniale geschiedschrijving verder de bijzonder negatieve beoedeling van de Nederlandse militairen in Indië gedurende die jaren (KNIL, KL, Marine, etc.). Ook betreffende de vele tienduizenden door onze opeenvolgende regeringen naar de Oost uitgezonden militairen met de opdracht daar in een chaotisch land, waar moord en plundering aan de orde van de dag waren, orde en rust te brengen, geen goed woord. Geen respect of enige waardering dan ook. Over de tienduizenden slachtoffers van de Indonesische (lees republikeinse) terreur geen woord van medeleven. Over de duizenden gevallen Nederlandse militairen geen teken van spijt. Betreffende de vele tienduizenden slachtoffers van de Republikeinse terreur nauwelijks een vermelding. Over die van de Nederlandse militairen des te meer. Deze eenzijdige benadering van Nederlands koloniale verleden, in het bijzonder in zijn laatste fase, binnen het bestek van dit overigens goed gedocumenteerde werk is bedroevend en beschamend.

De Jongs geschiedschrijving over 'ons' in de Oost (en Azië) is afgezien van de persoonlijk ingekleurde commercieel toegespitste visie, zeer bruikbaar, nuttig en leerzaam. In hoge mate informatief. Zo aangepast aan de waan van de tijd en angstvallig geïdentificeerd aan de modepolitiek correct over te komen was, mijns inziens, echt niet nodig geweest, geachte auteur. Met de tijd zullen ook de meningen

over dit verleden zich weer wijzigen. Wees daarvan overtuigd.

J. Zwagm

"Japanse besognes"

'Nederland en Japan 1945-1975'
Auteur: L. van Poelgeest.
Sdu Uitgevers (Postbus 20025,
2500 EA Den Haag). 1999. Gebonden,
geïllustreerd. 592 pagina's. Prijs f79,90.
ISBN 90 08661 2.

Weer een reuzenpil. Weer een dik boek. Weer een proefschrift. Weer een fraai uitgevoerd Sdu product. Een hoogst interessant werk. Leesbaar geschreven.

Zoals gebruikelijk bij boeken over de geschiedenis van ons vroegere Insulindë, de Gordel van Smaragd, Nederlands-Indië/Indonesië, begint ook dit boek met een, zij het bij wijze van uitzondering deze keer summier, historisch overzicht voorafgaande aan de periode van het in de titel genoemde tijdsbestek.

Deze keer behandelt dit geschiedkundige overzicht de periode van 1600 tot 1945. De kloek uitgevallen dissertatie behelst dus de opkomst, de ontwikkeling en de ondergang van Nederlands koloniale Rijk in Oost-Azië; Indië. Bart van Poelgeest spitst zijn onderzoek toe op de Japanse bemoeienis met Indië/Indonesië na de capitulatie van Japan in 1945.

In het bijzonder de hoofdstukken 2 en 3 zijn voor personen die belangstelling hebben voor de laatste jaren van Nederlands 'regiem' in Indië (1945-1950) van belang. De jaren van chaos, oorlog, terreur, moord, plundering, wanbeleid en politieke nederlagen van Nederland en het Gouvernement-Generaal in Batavia, tijdens de bizarre worsteling van het Koninkrijk der Nederlanden met de ontklemende, groeiende en victoriërende Republiek Indonesia. De jaren 1945-1950 komen uit dit werkstuk te voorschijn als jaren van bloed, zweet en tranen. We worden geconfronteerd met machteloze, onbekwame, paniekerige, weifelende en meestal radeloze Nederlandse regeringen politici. Kwaadwillige bondgenoten, wrede bloeddorstige opstandelingen en een in vlammen tenondergaand koloniaal imperium. Militairen die aan hun lot

werden overgelaten, onbegeleid in een bloedige guerillaoorlog werden gestort door een redeloze overheid. We zien hoe de vroegere vijand en bezetter, Japan, werd belast met het bestuur over het immense eilandrijk, te weten Nederlands-Indië. Een opdracht die de overwonnen vijand benutte de opkomende staat Indonesië te stabiliseren, te adviseren, te structureren en van wapens te voorzien. Nederlands bondgenoten in de Tweede Wereldoorlog, voorop Groot-Brittannië met als goede tweede de Verenigde Staten en als derde in de bond, Australië, lieten deze flagrante schendingen van de capitulatievoorwaarden door Japan stimulerend gebeuren.

Van Poelgeest toont deze door onze destijds overheden, met in hun kielzog de Nederlandse media, wetenschappers, politici, kerkelijke leiders en verdere regeringslaken van de elkaar opvolgende en afwisselende kabinetten gedulde situatie, overduidelijk aan. In deze post-Indische geschiedschrijving uniek. Hij durft het eigenlijk decennia lang door de politici en haar lakeien ontkennde en gebagatelliseerde Indiëdebacle bij de naam te noemen: Indonesië was een staat Made in Japan. Het Nederlandse Gouvernement-Generaal in Batavia gedroeg zich ambivalent ten opzichte van Soekarno's Republiek. De overheden in Den Haag waren zwak, twijfelend en wezenloos. Duizenden jonge mannen, in uniform gestoken burgers, werden opgeofferd. Honderdduizenden burgers (Indische mensen, Indonesiërs en Nederlanders) werden slachtoffer van moord, plundering, terreur en brandstichting. Het moederland werd op de rand van een staatsbankroet gebracht. De kolonie verpauperde, verarmde en verteerde in een bloedige krijg. De Nederlandse regeringen keken er naar, radeloos en berustend. Een antwoord hadden ze niet. Nadat tenslotte, in 1949, alle politieke krediet in de wereld was verspeeld, capituleerden onze 'regerders' in Den Haag zonder zelfs maar te proberen de 'eer' te redden. Een militair steeds glorieus overwegend leger werd gelast roem- en eerloos te retireren. De door paniek bevangen 'leiders' op het Binnenhof schoven de schuld van hun nederlagen af op de militairen. De Haagse ridders van het overleg kwamen, keken toe en ver-

loren. Het leger werd op de mestvaalt van de koloniale geschiedenis gedeponeerd. Er volgde nog een achterhoedegevecht, een miniatuur schijnoorlogje, om Nederlands Nieuw-Guinea, dat tot 1962 duurde, waarna de helden van het Binnenhof en hun lakeien het hazenpad kozen.

Opgelucht riepen de rennende hazen tegen de verbijsterde Papoea's: "Lope wie lopen kan broeders".

Een aantal Japanse oorlogsmisdadigers uit de Indische bezettingstijd werd berecht. De vaderlandse juristen weerden zich kranig in de processen tegen deze boeven. Veel gekraak was hun deel. Menig Japans schurkenhoofd sneefde. De strijd om de pecunia in de vorm van smartegelden en schadevergoedingen voor de oorlogsslachtoffers met Japan bleek evenals het gevecht om het behoud der territoria een 'heroïsche' worsteling tegen de bierkaai.

Nederland verloor op alle fronten. De 'bekwame', ja 'zeer bekwame' mannen in de ivoren torens van de Haagse 'macht' verschrompelden tot minkukels. Hun overijverige lakeien van de pers, de wetenschap, de politiek en de kerken poogden met zelotenijver de nederlagen in Indië tot overwinningen te metamorfosereren (en ze doen dat nog steeds) de militairen werden afgeschilderd als wrede bloeddorstige mislukkingen.

Van Poelgeest schreef een geweldig boek. We loven hem. Keurig. Dat wat in de laatste fase van ons 'vermaledijde' Indië op zijn kop werd gezet komt in dit werk waarachtig op haar pootjes terecht.

Het is een duur boek maar de moeite waard. Laat de waarheid eindelijk zegenen.

Al is de leugen nog zo snel ...!

J. Zwaan

"Duizend dagen Kamervragen"

Door Hans Jeekel.

Sdu Uitgevers. Postbus 30446.

2500 GK Den Haag. 1998.

Paperback. 10 pagina's.

Prijs f 24,90. ISBN 90 08625 6.

Hans Jeekel is gedurende 1000 dagen lid van de Tweede Kamer der staten Generaal geweest.

Het voor mij liggende boekje is een verslag van deze duizend dagen. De auteur spult in dit werk zijn kritiek en duidelijke teleurstelling over het reilen en zeilen van deze instelling. Jeekel schetst de machteloosheid van dit lichaam waar nog steeds vele landgenoten torenhoog en hoopvol tegenop kijken. De schrijver gaat uitvoerig in op de organisatie van de Tweede Kamer en de dagelijkse sleurgang van de leden dezer praatsinstelling. Jeekel doet ook een paar aanbevelingen om aan de slaafsheid van de leden aan het Kabinet (de regering) en politieke partijen, plus de onmacht van dit pretentieuze Instituut, dat eigenlijk de taak heeft de regering te controleren, maar daar gezien de beschamende ontwikkeling in ons democratisch systeem nauwelijks of helemaal niet meer toe in staat is, te verbeteren.

Het is een onthullend en tegelijk verbijsterend relaas. Ieder die nog gelooft in de kracht en invloed van dit hoogbetaalde en -gekwalificeerde 'controle-orgaan' van onze overheid zou dit boek moeten lezen.

J. Zwaan

Vrijheid achter de horizon Engelandvaart over de Noordzee. 1940/1945

Door Jan Bruin en Jan van der Werff.

Van Reemst uitgeverij, Houten
(Postbus 97) PO Box 170. 3990 DD
Houten)

Gebonden boek, geïllustreerd. Prijs f. 49,90. 160 pagina's. ISBN 90 41005943.

Een fascinerend boek, dit relaas betreffende volgens mijn telling (maar ik ben geen groot rekenmeester) 115 pogingen om met bootjes de Noordzee over te steken naar de vrije wereld vanuit bezet Nederland.

De vrije wereld, dat betekende tijdens de Duitse bezetting Engeland, Nederlands-Indië (tot maart 1942), Suriname, de Antillen etc. etc. Honderdvijftien avontuurlijke verhalen, sober en summier verteld. Vele van deze avonturen eindigden in een drama, in Duitse gevangenschap of de dood. Veel van deze moedige ondernemingen liepen uit op gevangenschap in een Duits concentratiekamp

of voor een vijandelijk vuurpeloton. Van de, alweer volgens mijn telling, 487 personen die probeerden de vrije wereld via de Noordzee te bereiken, slaagden slechts 143 in hun opzet. De meesten, 344 mannen en vrouwen, strandden ergens op zee door pech of woest weer, wrakke bootjes of slechte navigatie. Ze werden ontdekt door Duitse waterpatrouilles of strandposten. Slechts 33 pogingen slaagden. Twee en negentig geplande overtochten mislukten.

Vrijheid achter de horizon werd een boek vol avonturen-relaxen. Een boek vol van teleurstellingen, vervlogen idealen en verwachtingen, narigheden en ellende en helaas slechts weinig bevrijdend gejuich. Dappere jongens en meisjes waren het, die de tocht naar de strijdende wereld ondernamen. Slechts weinigen slaagden. Zij mochten juchten. Alhoewel ook van hen die wel slaagden in hun opzet, later in geallieerde krijgsveld velen hun leven lieten. Hulde aan de moedigen die de riskante reis ondernamen. Men behoeft niet te slagen om dapper te zijn. Sommigen probeerden het meer dan één keer. Eén groep zelfs vijf maal. Ze gingen alleen of in groepjes, vaak met zn tweeën. De grootste groep telde zelfs 15 personen. In totaal bijna 500 dapperen.

Jan Bruin en Jan van der Werff boekstaafden een groots bijna vergeten gebeuren, een zelden beschreven epos. Elk relaas betekent een epische onderneming. Meer dan honderd keer kozen moedige strijdensbereide jonge mensen zee om de vijand te bestrijden. Alle 100 keer leverde zón afvaart naar het onbekende gevaar een boeiend relaas op, een fascinerende geschiedenis.

Hulde aan de samenstellers van deze kroniek-heroiek. Laten we de moedige mannen en vrouwen, want er waren ook vrouwen onder de dappere ondernemenden, niet vergeten. Zij verdienen te worden opgenomen in de annalen van het verzet en strijders voor recht en vrede gedurende de bange bezettingsjaren 1940-1945. Schaf u dit boek aan, al is het alleen maar uit pleit met de principiële doordouwers en dappere ondernemenden die in dit unieke werk worden herdacht, geëerd en aan de vergetelheid ontrukkt.

J. Zwaan.

Onthulling gedenkteken Borsele

In Heinkenszand, de hoofdkern van de gemeente Borsele, is op woensdag 17 maart jl. een gedenkteken onthuld ter nagedachtenis aan de militairen die in de 2e Wereldoorlog en in het v.m. Nederlands-Indië zijn omgekomen.

De gedenkplaat is aangebracht tegen de achtergevel van de Rabobank grenzend aan het Stengeplein en bevat de tekst "VOOR HEN DIE VIELEN", 2e Wereldoorlog 1940-1945, Nederlands-Indië 1941-1962, met daar- onder het Indiësymbool: Helm, Zwaard en Lauwertak.

De plaats is een overeenkomst tussen de gemeente en de Rabobank.

Ondanks dringend verzoek van VOMI Zeeland zijn geen namen aangegeven. Naar de mening van het College van B. en W. was er geen sluitend bewijs dat er geen namen zouden worden vergeten. Ondanks eerdere toezeggingen is dit helaas anders gegaan dan wij hadden verwacht. Ook na herhaald verzoek, met inschakeling van de nabestaanden, is het niet gelukt om toch de namen, geboortedatum, woonplaats en plaats en datum van overlijden vermeld te krijgen.

Mét de nabestaanden vinden wij dit een grote teleurstelling. Het is te hopen dat er in de nabije toekomst alsnog hiertoe kan worden overgegaan, wellicht met particuliere financiering.

De gemeente Borsele heeft wel de kosten van de gecombineerde gedenkplaat voor haar rekening genomen. Dit op verzoek van de VOMI daar wij van mening zijn dat de overheid voor gedenktekens dient te zorgen, ook de bekostiging hiervan. Wij zijn immers in opdracht van de Nederlandse Overheid uitgezonden en de gesneuvelden zijn tijdens de uitvoering van die opdracht omgekomen. Alhoewel veel te laat hebben zij er recht op dat hun namen in herinnering blijven op een voor iedereen goed zichtbare plaats.

De namen van de gesneuvelden zijn: Tweede Wereldoorlog 1940-1945: M. Hoebeker (Nisse), N. Huigo

(Nieuwdorp) en P. Paulusse (Heinkenszand), Nederlands-Indië 1941-1962: M. de Boer (Nieuwdorp), M. Drijdijk (Oudelande), M. Grimminck (Lewedorp), A. Hamnewijk (Heinkenszand), J. de Hamer (Nieuwdorp), C. Kieboom (Borsele), C.H. Knopjes ('s Heerenbeek), C. Koens (Ovezande) en A. Quinten (Oudelande).

De plichtigheid van de onthulling begon met een samenkomst te 19.15 uur in het gemeentehuis. Van daar uit werd te 19.30 uur te voet naar de plaats van het gedenkteken gegaan, begeleid door basisschoolleerlingen met lampions. Ter plaatse was reeds de plaatselijke muziekvereniging 'Euterpe' aanwezig, welke koraalmuziek ten gehore bracht. Aan weerszijden van de gedenkplaat stond een Erewacht van de VOMI opgesteld, geflankeerd door 2 vlaggendragers met de VOMI-vlag. De onthulling werd verricht door de Burgemeester van Borsele, J.L.M. Mandos en de voorzitter van VOMI Zeeland, F.J.F. Smoorenburg. Na de 2 minuten stilte volgde de 'Last Post', waarna de kranslegging plaats vond onder begeleiding van de melodie 'Blijf bij mij Heer'. Daarna werden 2 coupletten van het 'Wilhelmus' gespeeld. Na afloop van de buitenplechtigheid werd weer teruggegaan naar het gemeentehuis waar in de Raadzaal een samenkomst werd gehouden met toespraken.

Als eerste nam Burgemeester Mandos het woord. Deze stelde: Ere wie ere toekomt, het initiatief tot het realiseren van het gedenkteken is genomen door VOMI Zeeland. Ik kan mij voorstellen dat de VOMI teleurgesteld is

Onthulling gedenkteken gesneuvelden Ned. Indië in de gemeente Borsele. 17 maart 1999.

dat niet aan haar wensen is voldaan kunnen worden aldus Mandos. Doch wij hebben besloten tot het plaatsen van een gecombineerd gedenkteken, niet alleen betrekking hebbend op de in Indië gesneuvelde militairen. Voor de gesneuvelden uit de Tweede Wereldoorlog echter hebben wij geen sluitend bewijs kunnen vinden om tot het achterhalen van alle oorlogsslachtoffers uit die periode te komen. Vandaar dat is besloten geen namen te vernoemen en om geen uitzonderingspositie te creëren diende dit ook voor de in Indië gesneuvelden te gelden. Wel is er nu voortaan in de gemeente Borsele elk jaar op 4 mei een vaste plaats waar de dodenherdenking kan worden gehouden wat voorheen niet het geval was.

Nadat de Burgemeester zijn toespraak had beëindigd was het woord aan de voorzitter van VOMI Zeeland, dhr. Smoorenburg.

Deze begon zijn toespraak met de constatering dat nu, na 50 jaar, recht wordt gedaan aan diegenen van onze kameraden die tijdens de vervulling van hun plicht ten opzichte van het

vaderland hun leven hebben gelaten. Voorts stond hij stil bij de periode waarin zich dit alles voltrok aan onze generatie. Opgegroeid in de crisisjaren van vóór 1940, daarna de bezetting tijdens de 2e Wereldoorlog 1940-1945, zonder vrijheid en voor zeer velen onder voortdurende bedreiging. En dan komt eindelijk de bevrijding. Het land kan weer worden opgebouwd en aan een betere toekomst worden gewerkt. Echter niet voor vele duizenden jonge mannen. Voor hen lag nog een taak te vervullen in het v.m. Nederlands-Indië.

Enkele tienduizenden hebben zich gemeld als oorlogsvrijwilliger, meer dan 100.000 werden opgeroepen als dienstplichtigen. Zij allen werden uit hun vertrouwde omgeving weggehaald en uitgezonden naar het onbekende gebiedsdeel overzee om daar orde en rust te herstellen in de chaos die daar was ontstaan na de Japanse bezetting.

Er werd van ons verwacht dat we die taak zouden uitvoeren en tot een goede einde brengen.

Slechts summier getraind en met verouderde wapens uitgerust werden de meesten voor de leeuwen geworpen. We kwamen te staan tegenover een onzichtbare vijand die overal op de loer lag. Zij konden gebruik maken van de plaatselijke omstandigheden die voor ons onbekend en onbereikbaar waren. We zaten midden in een guerrilla-oorlog die geen enkel mededogen kende. Hinderlagen, trekbommen, mijnen en beschietingen waren dagelijkse kost. Daar zit je dan als jongens van om en nabij 20 jaar, ver van huis, verstoken van elke vorm van comfort, zeer warm en praktisch geen mogelijkheid tot verlof. Niemand waar je je angsten mee kon delen dan je kameraden waardoor er echter wel een vriendschapsband ontstond die onverbreekelijk is gebleven.

Welke niet-veteraan begrijpt wat wij hebben meegemaakt? Wat het betekent als je een kamerad die naast je is gesneuveld naar zijn laatste rustplaats moet brengen, zo stelt Smoorenburg gemotioneerd vast. Na de soevereiniteitsoverdracht hebben de opeenvolgende regeringen nimmer de moeite genomen tot het doen van opvang van de teruggekeerde militairen, laat staan voor de nabestaanden van de gesneuvelden. Geen repatriëring van de stoffelijke

resten en geen gelegenheid voor de nabestaanden om het graf van hun dierbaren te bezoeken. Een eenvoudige plaquette in de woonplaats van de gesneuvelden kon er ook niet af. De Indische bladzijde moest maar zo gauw mogelijk worden omgeslagen. In de recent achter ons liggende jaren is door de Indië-veteranen de draad van toen weer opgenomen. Ondanks tel verzet van bepaalde groeperingen en de media die, waar zij maar konden, ons zwart maakten, zijn wij er gelukkig in geslaagd om in vele gemeenten een blijvende herinnering en dus 'Erkenning' van de grond te krijgen.

We stonden daarstraks bij een fraai uitgevoerde plaquette, die dank zij grote inspanningen is gerealiseerd. We zijn alle werkers hieraan veel dank verschuldigd. Echter, de plaquette is in de ogen van de Oud Strijders nog niet compleet. Wij hadden in het leger allemaal een naam en een nummer.

Helaas zijn in de gemeente Borsele zelfs de namen en de nummers van de gesneuvelden niet vermeld. Welke inwoner van de gemeente herinnert zich de datum 17 maart 1949, nu op de dag af 50 jaar geleden, toen op 19-jarige leeftijd A. Hannewijk uit Heinkenszand bij Banjarmasin/Sawangan sneuvelde? Wij, Oud Strijders, weten dit nog,

maar de generatie van nu en die na ons komen zullen het nooit weten als het gedenkteken niet aangevuld zal worden met de nodige gegevens van de gesneuvelden.

Ik doe dan ook een dringend verzoek aan de gemeente Borsele om alsnog een aanvullende plaquette aan te brengen waarop de namen etc. zijn weergegeven. Eerst dan is 'Recht' gedaan aan iedere gesneuvelde en kan deze blijvend geëerd worden. Wij als Oud Indiëgangers hopen dat met het onthullen van het gedenkteken een periode van zwijgen over de Indiëtijd is verbroken. Wij deden onze plicht, ons opgedragen door de Nederlandse Overheid en daar zijn en blijven wij trots op, aldus beëindigt Smoorenburg zijn toespraak. Hierna sprak Ds. Fluyt, Oud Indiëganger en Oud Veldprediker, nog enkele welgemeende woorden tot de aanwezigen en herinnerde eveneens aan de Indië-periode en het offer dat de gesneuvelden hebben gebracht, nl. hun jonge leven.

De officiële plechtigheid werd hiermee afgesloten en konden de aanwezigen nog enige tijd genoeglijk met elkaar van gedachten wisselen onder het nuttigen van een verfrissing.

G.C. Meeuwse,
2e secr.

DANKBETUIGING

Laten mooie herinneringen verder leven
in momenten van verdriet.
Uit deze herinneringen zullen wij moed halen
voor de toekomst.

Het gemis en het verdriet blijven, maar de vele blijken van medeleven in de vorm van een kaartje, bloemen, telefoontje en persoonlijk, die wij mochten ontvangen na het overlijden van mijn lieve man,
onze vader en opa

Nico den Hollander

hebben ons getroost en gesteund.
Met name de wijze waarop u een bijdrage en invulling hebt gegeven aan zijn begrafenis heeft ons erg goed gedaan.

Joke den Hollander-Vrijkorte
kinderen en kleinkinderen

Oss, april 1999

Opsporing verzocht

Sobat Ad van Amerongen, 28.10.19.422, Korporaal 425 B.L., gelegerd geweest op Midden-Java, zoekt contact met sobats van O.V.W.-Korporaal Hans Schnitger, 22.01.25.002 van 2-4 R.L.

"Het Kennemerbataljon", waarschijnlijk te Cie. Vertrokken via Engeland met de "Alcantara" via Malakka naar Batavia naar de "Puntjak" tijdens de te Pol. actie naar Pekalongan.

In juni 1948 niet met de "Indrapoera" (juli '48) 2-4 R.L. teruggevoerd, maar met de "Grote Beer" (aug. '48). Bovengenoemde sobat is bezig aan een overzicht voor zijn kinderen resp. kleinkinderen.

Inlichtingen kunnen verzonden worden aan het volgend adres: **Wijenburg 96, 1082 VX te Amsterdam** of telefonisch 020-6420955.

Sobat Henderiekus (Henry) Klok, 241 Lakeshore Dr. "Parker Cove" - R.R. #7-Box, # 125, Vernon, B.C., Canada, **V1T 7Z3**, van 5-4 R.L. (Verbinding), Bandjermasin, is op zoek naar andere sobats van genoemd onderdeel.

Voor de Rijn-Moezelcruise van 23 okt. t/m 30 oktober 1999 zijn nog enkele 2-persoons hutten ter beschikking.

Mochten er nog veteranen zijn die aan deze cruise willen deelnemen, dan kan informatie worden verkregen bij: R. Grit, Balloo 90, 9458 TD te Balloo. Tel./Fax 0592-241361.

Sobats van de 7 dec. divisie. Wie heeft Marie Beukers uit Schiedam gekend? Gaarne reactie, en misschien wat foto's aan Th. van Son, Akkerpad 5, 3124 AA Schiedam. Namens zijn dochter hartelijk dank voor uw medewerking.

Lezers schrijven

Zeer teleurstellend nieuws!

De jaarlijkse bijeenkomst van de "Vrienden van het Monument Roermond" werd op 25 maart jl. voor de laatste keer op de vliegbasis Eindhoven gehouden. De hangar, die tot op heden werd gebruikt, dient nl. plaats te maken voor woningbouw. Ook deze keer werd medegedeeld, dat dit jaar wederom geen lid van de koninklijke familie aanwezig zal zijn bij de herdenking van de gesneuvelden op 7 september in Roermond.

De teleurstelling was duidelijk hoorbaar in de volle hangar. Jammer. Weer een gemiste kans om de oude Veteranen en het Veteranenbeleid eens een goede steun in de rug te geven. Veel tijd is er immers niet meer!

Het is in sommige andere landen vanzelfsprekender, dat de monarchie aandacht aan de Veteranen schenkt. Ik denk daarbij (weer) aan België en Engeland.

Zolang we nog kunnen, zullen we 7 september maar weer met onze eigen volhoudendheid en met zovelen als mogelijk naar Roermond gaan om onze gesneuvelde vrienden, gevallen

voor "Koningin en Vaderland", te herdenken. Onze verwachtingen waren te hoog gespannen, misschien.

Ro.

Expositie

In het Defensievoorlichtingscentrum (DVC) te Den Haag wordt regelmatig een expositie getoond aan de bezoekers.

Van 18 mei tot en met 6 augustus 1999 zal een expositie "125 jaar Verbindingsdienst" te zien zijn.

Deze presentatie bestaat uit een foto-/tekstpanelenoverzicht vanaf 1874, veel communicatieapparatuur, poppen met uniformen e.d. Ook is er een video-presentatie.

Het adres is Kalvermarkt 38 (draaideur) en de openingstijden zijn: **maandag 12.00-17.00 uur, dinsdag t/m vrijdag 09.00-17.00 uur.**

L.M.D.

Op dinsdag 29 juni 1999 wordt voor de veteranen van het V.Ma.Mat. / Padang 1946-1950 de reünie gehouden in de Gen. Maj. Van Steveninckkazerne in de Legerplaats Oirschot.
Info: J.M. van Geenhoven, tel. 0297-261415.

2-2-5 R.I.

De 2e Cie. van 2-5 R.I. houdt op zaterdag 9 okt. 1999 haar 48e reünie. Heeft u nog geen bericht over deze datum ontvangen, dan hebben wij helaas uw adres niet in ons bezit. Geef dan uw adres door aan:
A. van der Pas, Concertweg 112, 2992 NP Barendrecht. Tel. 0180-612669.

7e HUPVA

De 7e Hupva gaat op 15 juni een plaquette onthullen bij het Nationaal Indiëmonument in Roermond. Voor en na de plechtigheid komen wij bijeen in Hotel "Orangerie".
Inl.: Ph. Meershoek, tel. 070-3250487.

43e Genie Veldcompagnie

Op 28 september 1999 zal er voor de oud-militairen van de 43e G.V.C. een reünie worden gehouden in de Prinses Margrietkazerne te Wazep. Op genoemde datum is het 50 jaar geleden dat we met de "Volendam" zijn vertrokken naar Indonesië. Omdat er nog steeds wordt gezocht naar oude dienstkameraden, vragen wij de oud-militairen van genoemd onderdeel om hun adres te willen geven. Inlichtingen en aanmelden na 20.00 uur bij: Jo Keuninx, tel. 0416-372345 en Piet Spies, 0489-481520.

3e Esk. Paw. O.V.W.

Voor de 22ste maal houdt het 3e Esk. Paw. O.V.W. van het Reg. "Huzaren van Boreel" Zuid Sumatra, haar reünie op 26 augustus a.s., wederom in de Bernhardkazerne te Amersfoort. Het is 50 jaar geleden dat ons Eskadron samen met het 1ste- en 2de

Eskadron op 9 september 1949 weer voet op vaderlandse bodem zette.
Info: 023-5284531, 020-6473342, of 020-6314128.

5e Afd. Veld. Art.

Dit jaar is het precies een halve eeuw geleden dat wij, de 5e Afd. Veld. Art. (A-5 Veld) terug keerden uit Indonesië. Dit feit gaan we herdenken met een Feestelijke Reünie, op het oude Stekkie Kamp Nieuw Milligen, op vrijdag 10 september a.s.
Info: J. Meisner, tel. 0251655850 of L.P. Legierse, tel. 0104340780.

4-4-Prinses Irene

Op donderdag 23 september 1999 houdt 4-4-Prinses Irene (Compagnie Kattekamp) vanaf 10.00 uur haar reünie in de Elias Beekmankazerne te Ede.
Contactadres: J. Hottinga, Ruytersstraat 38, 1645 SC Ursem, tel. 072-5022126.

"Satoe-Ampat" 1-4 R.I. OVW

Op zaterdag 25 september 1999 komen de OVW-ers van 1-4 R.I. "Satoe-Ampat" voor het houden van hun 46ste reünie bijeen in de Frederikkazerne te Den Haag. Inlichtingen bij: Freaek Vlasblom, Segbroeklaan 494, Den Haag. Tel. 070-3606544.

2e Inf. Brig. Werpl. (R.E.M.E.)

In het kader van ons uitnodigingsbeleid verzoekt het Reüniecomité van de 2e Inf. Brig. Werkpl. (R.E.M.E.) 881e Div. 7 Dec. aan allen die tot dit onderdeel hebben behoord en nog niet op onze reünies zijn geweest, zich te melden bij ons secretariaat. Wij hebben nl. het voornemen in oktober a.s. weer een reünie te organiseren.

Gaarne contact opnemen met:
FR. Elsmar, Van Lansbergestraat 136, 2593 SH Den Haag. Tel. 070-3824233. Mobiel tel. 0521652514

L.T.D.

Op 1 oktober 1999 wordt in de Soldaat Ketting Ollivierkazerne te Soesterberg de jaarlijkse (L)TD-reünie gehouden voor al het personeel van de KL en van het KNIL dat bij een LTD-eenheid van 1 t/m 760 (TD, REME, RIMI, IBW, HHP, SSTA, LOCWPL, HFDWPL, enz.) of bij de MUOD een voertuigenpark, een AAT-LTD herstelwerkplaats, een (TD)stal, enz. heeft gediend tussen september 1945 en juni 1951.

De commandant Regiment Technische Troepen nodigt iedereen, die in Indië bij een van de eenheden als individuele (L)TD'er heeft gediend uit om aan deze reünie deel te nemen; ongeacht wapen/dienstvak, rang of stand van betrokkene.

De 'LTD-dag' bestaat in feite uit twee delen:

- * in de ochtend: een herdenkings-bijeenkomst bij het monument voor gevallen TD'ers.
- * in de middag: een reünie voor alle aanwezigen.

De organisatie is in handen van de reüniecommissies van de voormalige IBW'n/HHP'n (1 t/m 10, 41, 42 en 43). Zij die willen deelnemen (partners en/of weduwen zijn welkom) kunnen zich opgeven bij de hun bekende reüniecommissie van hun voormalig onderdeel. Zij die geen onderdeel of reüniecommissie hebben, kunnen zich melden door een briefkaartje te zenden aan:

dhr. F. Ch. Geerling, Grootmaat 3, 6903 XA Zevenaar, m.v.v. * de werkplaats waarbij betrokkene heeft gewerkt; * het aantal deelnemers; * adres en woonplaats van de deelnemers, zodat zij een uitnodiging met kostenopgave en mogelijk het adres van de reüniecommissie waaronder zij vallen, kunnen ontvangen.

N.B. Aanmelden bij uw bestuur of op bovengenoemd adres vóór 1 augustus 1999.

8 R.V.A.

De vereniging Oud-Strijders 8 R.V.A. le Divisie '7 December' houdt op vrij-

dag 1 oktober a.s. haar 36-ste reünie in de Trip van Zoutlandtkazerne te Breda.

De inschrijving voor deelname moet uiterlijk 1 september a.s. in ons bezit zijn.

Degenen, die tot 8 R.V.A. hebben behoord, maar nog geen lid zijn van de vereniging, kunnen zich aanmelden bij: M. Peeters, Eikenstraat 25, 5922 CB Venlo. Tel. 077-3927510.

Reg.staf 41 RVA

De reüniecommissie van de Reg.staf 41 RVA 1948-1950. West-Java is op zoek naar Sobats die niet op de hoogte zijn van onze jaarlijkse reünie! Deze wordt dit jaar gehouden op 6 oktober 1999 in het A.S.K. te Oldebroek. U bent van harte welkom.
Info.: A. Kielestein, Kalverstraat 93, 4921 AS Made. Tel. 0162-683526.

Verslag reünie 5-4 R.I.

Op vrijdag 21 mei vond er in de Johan Willem Friso kazerne te Assen een bijzondere reünie plaats. Op die dag waren de Staf-, C-, D- en

Ost.-Compagnie verenigd aanwezig om de uitreiking van het Bataljonsboek bij te wonen.

Op 26 mei vond dit eveneens plaats in Geesteren waar de A- en B-Compagnie bij elkaar waren.

5-4 R.I. is het bekende Borneo bataljon, maar ook op Z-Sumatra waren de A- en B-Compagnie betrokken bij de 2e politionele actie.

Het boek heeft een omvang van ruim 200 pagina's en is rijkelijk voorzien van originele foto's.

Geïnteresseerden kunnen zich in verbinding stellen met J.W. de Jong,

tel. 010-5927786 of H. Piederiet, tel. 0592-271723.

Ingezonden door J.W. de Jong

6e Bat. G.R.P.I.

Beste sobats, wij roepen U op om naar de reünie te komen op donderdag, 2 september 1999 te Oirschot in de Generaal Majoor de Ruiter van Stevenink-kazerne. Aanvang: 8.45 uur. De bijdrage f. 15,- p/p storten op giro-rekening 1930405, t.n.v. Reünie Comité 6e Bat. G.R.P.I te Arnhem.
Opgaven en Info.: 026-3514227.

Lijst nieuwe leden

In dit nummer van de SOBAT zult u tevergeefs zoeken naar de lijst met nieuw ingevoerde leden.

Dat wil echter niet zeggen dat er geen sobats van weleer zich aangemeld hebben en er dus ook geen nieuwe leden ingeschreven zijn. Dat zij nu nog niet in de SOBAT vermeldt zijn, ligt aan het simpele feit dat de secretaris van VOMI Nederland, die deze lijst steeds aan de redactie laat toekomen, met vakantie is.

Uiteraard zullen bovenbedoelde nieuwe leden, tezamen met de daarna nog nieuw-aangemelde leden, in SOBAT, nr. 66, het volgende nummer dus, opgenomen worden.

V.O.M.I.

Onderscheidingen

Met gepaste trots melden wij dat is uitgereikt aan:

G.C. Meeuwse - Goes
Lid in de Orde van Oranje-Nassau - 16.III.99

M. de Hamer - Vlissingen
Ereteken voor Orde en Vrede - 16.III.99

G. van der Giesen - Groede
Ereteken voor Orde en Vrede - 16.III.99

Pater L.M. van der Bol - Rijswijk-ZH
Lid in de Orde van Oranje-Nassau - 29.IV.99

Ir. S.E. Cohen - 's-Gravenhage
Lid in de Orde van Oranje-Nassau - 29.IV.99

A. Nugteren - Zwijndrecht
Draaginsigne voor Gewonden - 23.IV.99

S.C. Hensen - Heine Noord
Lid in de Orde van Oranje-Nassau - 29.IV.99

H. Leeuwis - Sliedrecht
Lid in de Orde van Oranje-Nassau - 29.IV.99

Voor de Drager van het Gewonden Insigne zijn wij zeer verheugd met deze uiteindelijke erkenning en voor de anderen onze oprechte gelukwensen met
Uw onderscheiding.

V.B.

Onthulling Gedenkteken Veere

Op donderdag 25 maart jl. is in Serooskerke, Walcheren, één van de kernen van de gemeente Veere, een gedenkteken onthuld ter herinnering aan de militairen afkomstig uit deze gemeente welke in de periode 1945-1962 in het v.m. Nederlands-Indië om het leven zijn gekomen.

Tegelijk met het aanschrijven in 1994 door VOMI Zeeland van de Zeeuwse gemeenten met het verzoek om medewerking tot het realiseren van gedenktekens zijn toen ook de verschillende gemeenten aangeschreven welke thans deel uitmaken van de nieuwe gemeente Veere.

Dit heeft toen geen resultaat gehad, ook niet na herhaald verzoek.

Toen echter op 1 januari 1997 de meeste plattelandsgemeenten in Walcheren bij de herindeling werden opgenomen in de nieuwe gemeente Veere is opnieuw op 15 april 1997 een verzoek gedaan. Dat heeft toen weer geen resultaat gehad.

Nadat op 21 november 1997 nogmaals een schrijven was verzonden aan het College van B. en W. en de Gemeenteraad met het verzoek tot een persoonlijk gesprek is dit gehonoreerd en heeft toen geleid tot het toezeggen van medewerking. Echter met die restrictie dat men geen afzonderlijk monument wilde doch aanvulling aan een bestaand oorlogsmonument bijvoorbeeld in Serooskerke bij het daar aanwezige monument voor de in 1944 gesneuvelde geallieerde militairen.

Daar VOMI Zeeland er aan hecht een gedenkteken voor de gesneuvelde Indië militairen te realiseren op een plaats waar elk jaar op 4 mei de nationale dodenherdenking wordt gehouden hebben wij met de voorgestelde locatie ingestemd. Afgestemd op de situatie ter plaatse hebben wij toen een ontwerp voor een gedenkplaat gemaakt met een tekst en de namen, geboortedatum, woonplaats en datum en plaats van overlijden en met vermelding van Ver. Oud Militairen Indiëgangers. Dit is toen voorgelegd aan de Burgemeester, mevr. de Bruijn.

Onthulling gedenkteken gesneuvelden Ned. Indië in de gemeente Veere.

Deze is met het ontwerp accoord gegaan waarbij zij de voorkeur uitsprak dat de gedenkplaat zou worden gemaakt bij een steenhoudersbedrijf in de gemeente Veere. Dit was voor ons geen bezwaar. Het is een zwart granieten plaat geworden met witte letters.

De kosten verbonden aan de plaquette zouden voor rekening van de gemeente komen hetgeen ook is nagekomen, geheel conform onze opzet. Daarna hebben wij in verschillende gesprekken met de behandelend ambtenaar, mevr. A. Simanse, de zaak verder uitgewerkt. Deze samenwerking is uitstekend verlopen. Ook hebben wij bij het achterhalen van de namen en adressen van de nabestaanden van de gesneuvelden veel medewerking gekregen van VOMI-leden uit de verschillende kernen van Veere die we afzonderlijk hebben aangeschreven. Veel dank hiervoor.

Nadat de datum van de onthulling aanvankelijk was gesteld op 25 februari is dat om bepaalde redenen verschoven naar 25 maart en gepubliceerd in de plaatselijke krant. Op de dag van de plechtigheid was te 13.30 uur de ontvangst van de genodigden en andere belangstellenden in het verenigingsgebouw 'De Zandput'. Door de Burgemeester mevr. A.C. de Bruijn, werd te 14.00 uur

de samenkomst geopend met een toespraak tot de aanwezigen als volgt: Dames en Heren, Indië verloren, rampspoed geboren. Zo dachten we toen, in 1945 ...

Zo was het tijdsbeeld. Zo moeten we het ons herinneren ... En ... zo moeten we het blijven beoordelen. Bij de bevrijding van Nederland in 1945 was een belangrijk deel van ons grondgebied, de Indische Archipel, nog steeds bezet.

100.000 Nederlandse burgers waren geïnterneerd door de Japanners, alsmede 41.000 militairen.

Bij de capitulatie van Japan op 15 augustus 1945 was de trieste balans van die oorlog daar, ca. 25.000 doden. In Nederland was men inmiddels bezig aan de wederopbouw ... maar wat te doen met Nederlands Indië? Het waren de schomerweken van de nazomer 1945. Tussen de capitulatie van Japan in augustus en de aankomst van de eerste geallieerde (Britse) troepen op Java in september, ging de politieke ontwikkeling in Indonesië haar snelle gang. Haast onzichtbaar voor de buitenwereld. Voor Nederland stond vast dat de republiek Indonesia, die zo duidelijk in samenhang met de Japanse capitulatie was geproclameerd, het werk was van collaborateurs.

'Indië verloren, rampspoed geboren'. Jonge Nederlanders, groot geworden tijdens de Tweede Wereldoorlog, stonden klaar voor de strijd in Indië: eerst vrijwilligers, later dienstplichtigen. Niet ter verovering van Indië maar om met politietroepen de orde en rust te doen wederkeren in de 'Gordel van Smaragd'.

Dit alles onder moeilijke en zware omstandigheden maar met een hoog verantwoordelijkheidsgevoel en veel plichtsbetrachting.

We begrepen toen niet, of konden misschien niet begrijpen, dat het Indisch nationalisme niet te stuiten was. Historisch moesten we Indië en Nieuw-Guinea, de strijd daar, zien in het perspectief van de tijd.

De dekolonisatie was wereldwijd niet legen te houden, ook niet door Nederland. Nederland had alle middelen beproefd, onderhandelingen en geweld, en had zich de verantwoording van de halve wereld op de hals gehaald. Toen pas kon het besluiten tot de soevereiniteitsoverdracht.

In Nederland had de Indonesische kwestie een nieuw gezegde opgeleverd: 'Indië verloren, rampspoed geboren'.

Nederland had Indië uiteindelijk dus verloren, maar of dit nu 'rampspoed geboren' betekende ... Misschien werd door de soevereiniteitsoverdracht die rampspoed juist bezworen ...

Onze visie van nu op de tijd van toen mogen we niet gebruiken om de strijders van toen te veroordelen, want hun bedoelingen waren zuiver. De Oud-Strijders van toen hebben recht op hun eer, onze achting en waardering.

Dames en Heren, ik dank u voor uw aandacht.

Na de Burgemeester richtte de voorzitter van VOMI Zeeland, F.J.F. Smoorenburg, zich tot de aanwezigen. Smoorenburg zegt zeer content te zijn dat de gesneuvelden uit de gemeente Veere nu plaatselijk kunnen worden herdacht en dat de nabestaanden, Oud-Indiëgangers en andere belangstellenden, in Serooskerke regelmatig in gedachten stil kunnen staan bij de tijd van toen waarbij meer dan 130.000 Nederlandse militairen werden uitgezonden naar Indië waarvan er 6194 niet zijn teruggekeerd waaronder de 8 inwoners welke nu zijn aangegeven op de straks te onthullen gedenkplaat. Eindelijk, na 50 jaar, wordt hun recht gedaan.

Met het ouder worden gaan de gedachten van de Oud-Indiëgangers steeds meer terug naar die periode waar orde en rust moest worden hersteld. Dit in opdracht van de toenmalige Nederlandse Regering, waarbij eerst vrijwilligers werden opgeroepen. Toen het aantal aanmeldingen hiervoor niet voldoende bleek te zijn werden ook dienstplichtigen uitgezonden.

Na de overtocht met overvolle troepentransportschepen, waarbij het comfort alles te wensen overliet, werden wij, na de reis van 4 weken, geplaatst in een land met een andere cultuur en gewoonten, waar een gewapende strijd gaande was tussen bepaalde groeperingen en van ons werd verwacht dat we de ons opgedragen taken zouden uitvoeren en tot een goed einde brengen. Je opdrachten uitvoeren, 24 uur per dag, en dat alles voor een soldij waar je nu een paar sigaretten voor kunt kopen. Zon- en feestdagen konden we niet, verlof werd niet of zeer schaars verleend, vanwege de onderbezetting in het immense land. We moesten afrekenen met T.N.I., Darul Islam, Pemuda's, bondes, rampokkers en wat dies meer zij. Tijden van angst voor allen die dagelijks, bij nacht en ontij, er op uit moesten om de voor de bevolking rust brengende patrouilles te lopen. En als we na de patrouilles dachten enige rust te hebben werd je bivak nog eens beschoten en aangevallen.

Hierdoor ontstond wel een vriendenband die onverbreekelijk is gebleven. We spreken dezelfde taal en begrijpen elkaar zelfs dikwijls zonder iets te zeggen. Een verstandhouding met je kameraden die er nu nog steeds is. Wat al die jaren van opgekropte angsten teweeg heeft gebracht? Het blijft je hele verdere leven bij en komt met het ouder worden steeds meer op de voorgrond. Wij zijn echter teruggekomen, ofschoon zeer velen van de teruggekeerden blijvend een lichamelijke en/of psychische verwanding hebben opgelopen. Niet teruggekeerd zijn o.a. de 8 jongens welke nu op de straks te onthullen gedenkplaat worden herdacht. Ik mag aannemen dat er nu ook bij de nabestaanden voldoening mag worden geconstateerd dat hun dierbaren eindelijk op een voor iedereen zichtbare plaats op elk moment kunnen worden herdacht. Een ge-

ven dat door de opeenvolgende regeringen in de afgelopen 50 jaar nimmer tot uitvoering is gebracht.

Wij zijn het gemeentebestuur van Veere zeer erkentelijk dat men uiteindelijk toch medewerking heeft willen verlenen tot het realiseren van het gedenkteken en hopen dat nog enkele gemeenten in het Zeeuwse land dit prachtige gebaar willen volgen zodat uiteindelijk iedere in Indië gesneuvelde blijvend geëerd zal kunnen worden.

Dat de na ons komende generaties, net als wij nu, met opgeheven hoofd positief over de Indiëperiode zullen terugdenken. Wij deden tenslotte onze plicht, ons opgedragen door de wettige regering en wij zijn en blijven daar trots op. Hiermee beëindigt Smoorenburg zijn toespraak.

Vervolgens is het woord aan dhr. Joziasso die namens de veteranen van 3-3 R.I. de aanwezigen toespreekt. Joziasso memoreert ook hun tijd in de tropen. Op 26 september 1946 is 3.3. R.I. naar Indië vertrokken met de 'Kota Agoeng' en op 6 december 1949 in Nederland teruggekeerd. 18 Sobats hebben zij achter moeten laten waaronder W. de Voogd uit Grijpskerke wiens naam nu op de te onthullen gedenkplaat is aangegeven en aldus voor altijd in zichtbare herinnering kan blijven. Joziasso herinnert aan de omstandigheden waarin de gesneuvelden het leven hebben gelaten en geeft aan dat dezen bij de te houden 2 jaarlijkse reünies van het Bataljon worden herdacht. Voorts stelt spreker dat de Oud-Militairen van 3-3 R.I. bijzonder ingenomen zijn met het gerealiseerde gedenkteken en bedankt het gemeentebestuur hiervoor. De gebeurtenissen in Indië hebben reeds vele jaren geleden plaatsgevonden en de onthulling van gedenktekens zou dan ook veel eerder op zijn plaats zijn geweest. Nederland heeft echter lang moeite gehad met zijn Indiëveteranen en de erkenning heeft lang op zich laten wachten, aldus Joziasso. Vervolgens wordt overgegaan tot de onthullingsplechtigheid buiten. Vanaf de 'Zandput' begaf men zich, vooraf gegaan door de 'Erewacht' en vlaggendragers van de VOMI naar de plaats van het Oorlogsmonument. De onthulling werd verricht door Burgemeester mev. de Bruijn en de

voorzitter VOMI Zeeland dhr. Smoorenburg door het verwijderen van de nationale driekleur welk over de plaquette was gedrapeerd. De plaatselijke muziekvereniging was reeds aanwezig en speelde toepasselijke koraalmuziek.

Na de onthulling volgde het stiltesignaal en werd een minuut stilte gehouden met daarna de 'Last Post' en het 'Wilhelmus'.

Na de buitenplechtigheid werd terug-

gegaan naar 'De Zandput' voor een informeel samenzijn onder het genot van een drankje en een hapje. Tot slot bedankte de secretaris van VOMI Zeeland, dhr. J. Kloet de aanwezigen voor hun komst en het gemeentebestuur van Veere voor hun medewerking, alsmede diegenen die verder betrokken zijn geweest bij het tot stand komen van het gedenkteken.

G.C. Meeuwse,

2e secr.

Defilé Wageningen

Traditiegetrouw vond op 5 mei j.l. de jaarlijkse herdenking plaats van de bevrijding van Nederland door de geallieerde legers.

Het mag bekend gebeten worden dat ter gelegenheid van dit feit op die dag in Wageningen een defilé gehouden wordt.

Dit defilé wordt afgenomen door Z.K.H. Prins Bernhard, in aanwezigheid van vele militaire en burgerlijke autoriteiten.

Aan het defilé nemen o.a. vele oud-militairen, veteranen uit de Tweede Wereldoorlog, uit binnen- en buitenland deel. De deelnemers leggen daarbij een afstand af van ongeveer 2 km. De defilanten lopen praktisch de gehele weg tussen een haag van vele duizenden, hard applaudiserende, toeschouwers. Echt een ware belevenis voor de deelnemers.

Tot voor enkele jaren mocht de V.O.M.I. hier niet aan deel nemen, daar zij niet aan de bevrijding als zodanig hadden deelgenomen.

Uiteindelijk kreeg de V.O.M.I. in 1997 toch toestemming om met een groep van maximaal 40 personen deel te nemen, hetgeen dan ook gebeurde. In 1998 gold die limiet niet meer en werd de V.O.M.I. vertegenwoordigd door zo'n honderd Indië-veteranen en nu, in 1999 waren het er zelfs ca. 160, hetgeen de detachementscommandant noopte om de groep op te delen in vier pelotons.

Gezien het jaarlijks groeiend aantal V.O.M.I.-leden dat deelneemt, lijkt het ons dat er nog wel meer leden zijn die hieraan willen meedoen, maar die niet weten waar men zich voor deelname moet opgeven. Wel, beste sobats, niets is eenvoudiger dan dat; wie denkt dat hij die afstand gemakkelijk, marcherend, zonder problemen kan afleggen en wil meelopen zoals dat ook wel genoemd wordt, kan contact opnemen met de secretaris of een van de andere bestuursleden van de vereniging waar hij als lid ingeschreven staat, dan komt de rest wel voor mekaar. Hij zal er 'betul' geen spijt van hebben.

Tenslotte, aan de deelnemers aan een of meerdere reeds gehouden defilé's, heel hartelijk bedankt voor uw medewerking.

elzet.

fonds
sociale
zorg

POSTZEGELS - SIGAREN BANDJES EN TELEFOONKAARTEN

Heel hartelijk dank weer voor de zendingen. U staat ons bij anderen bij te staan. Blijf hier alstublieft mee doorgaan.

De enige die echt en uitsluitend voor de Indië-Veteranen en dus het Fonds Sociale Zorg V.O.M.I. postzegels en dergelijke inzamelt is:

Joyce P. Stramrood - van Vark
Binnenhof 38
6715 DP Ede
Tel. 0318-638160

Koop en gebruik de nieuwe
V.O.M.I. sluitzegel

(fond wit en logo donkergroen)
(zelfhechtend)

Velletjes à 25 stuks voor
slechts f 2.30

socialis
onafh
commun
te bij
staan
anderen

Ter nagedachtenis

Op 27 maart jl. is onze leden-administrateur en lid van het Bestuur van VOMI-Nederland, Nico den Hollander, van ons heen-gegaan.

Nico den Hollander

voor ons als een grote schok. Hoewel hij de laatste paar bestuursvergaderingen al niet had

Hij sukkelde de laatste tijd al wat met zijn gezondheid, maar toch kwam zijn heengaan

kunnen bijwonen kwam de wetenschap dat hij er nu nooit meer bij zou zijn bij ons hard aan.

Hij was van onze leeftijd en dat is voor ons ook een teken dat wij als veteranen weer vooraan aan het front staan. Nico is heel lang lid van ons bestuur geweest en dat maakt het verlies des te groter. Een verlies als medebestuurder, meer vooral als vriend. Hij was een man van weinig woorden, maar hij volgde het wel en wee van de VOMI met grote belangstelling en inzet. De VOMI betekende veel voor hem en hij betekende veel voor de VOMI.

Het principiële uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid jegens de strijdmakkers nimmer een einde neemt, was voor hem een beginsel van waaruit hij leefde. Hij was daar-

in een voorbeeld voor ons allen. Zijn werk zal wel door een ander moeten worden overgenomen. Zijn plaats in ons midden zal echter een blijvende zijn, ook al is hij lichamelijk niet meer aanwezig. Veel sobats hebben hem begeleid op zijn laatste gang naar de plaats waar hij nu blijvend rustend zal zijn. Wij gunnen hem die rust die hem zo toekwam.

"We shall remember him" zal voor ons geen lege uitspraak zijn.

Blijft voor ons nog de hoop en de wens dat zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen de sterkte en de kracht zullen vinden om hun leven zonder hem verder aan te kunnen.

Bestuur VOMI-Nederland

Herdenking Stichting Indiëmonument Friesland 1999

Op dinsdag 31 augustus 1999 worden in het Rengerspark te Leeuwarden de uit Friesland afkomstige militairen, die in de periode tussen 1945 en 1962 in voormalig Nederlands-Indië zijn omgekomen, herdacht. De plechtigheid begint om 19.00 uur.

Tijdens deze bijeenkomst zal mevr. A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, de herdenkingsrede uitspreken.

De declamatie wordt verzorgd door mevr. A.G. Steenstra. Muzikale medewerking wordt verleend door het Frysk senioren-orkest, terwijl mevr. Janneke Slagter uit Surhuizum, in samenwerking met het orkest, enige liederen ten gehore zal brengen.

Na de plechtigheid zullen, namens de diverse organisaties, kransen worden gelegd, terwijl de aanwezigen daar-

na de gelegenheid krijgen bloemen aan de voet van het monument te leggen.

Er wordt, evenals voorgaande jaren, een grote opkomst verwacht. Het bestuur draagt zorg voor 1.000 zitplaatsen, doch dit betekent niet dat u uw eigen stoel niet mag meenemen naar de herdenking.

Uw aanwezigheid wordt zeer op prijs gesteld.

Organisaties die een krans willen leggen worden verzocht contact op te nemen met: Dhr. A. Wijma, Boskwei 29, 9299 HT te Zwagerbosch, tel. 0511-441777.

Voor algemene informatie omtrent de herdenking kunt u zich wenden tot de secr. van het bestuur: Dhr. J. Hoogsteen, Oostenein 14, 9291 GR te Kollum, tel. 0511-451784.

Sluitingsdata inzenden kopij:

Nr.: 66 28-06-1999 augustusnummer

Nr.: 67 23-08-1999 oktobernummer

Nr.: 68 25-10-1999 decembernummer

Indië-monument Rotterdam

Zoals eerder aangekondigd in Sobat nr. 64 van april jl. zal op zaterdag 17 juli a.s. - **aanvang 11.00 uur** een herdenking worden gehouden bij het Indië-monument op de Algemene Begraafplaats Croosewijk, Kerkhoflaan te Rotterdam-Noord. Openbaar vervoer: bus 38 - vertrek station Schiedam via centraal station Rotterdam naar Croosewijk. Nabestaanden zullen separaat worden uitgenodigd. Voor VOMI-leden geldt deze algemene kennisgeving. Herdacht zullen worden de 168 militairen van Land-, Zee- en Luchtmacht, alsmede van het KNIL, die in de

periode 1945-1962 in het voormalig Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea zijn omgekomen. Hun namen staan vermeld op perspexplaten aangebracht op tropisch hardhout pilaren. De muzikale omlijsting tijdens deze plechtigheid zal worden uitgevoerd door de **Marinierskapel der Koninklijke Marine**. Hoogwaardigheidsbekleders van genoemde strijdmachten zullen bij deze plechtigheid acte de présence geven. Het geheel zal onder leiding staan van de dit jaar optredende gastheer t.w. dhr. G. de Jong, thans Vice-voorzitter van VOMI Zuid-Holland Zuid.

Behalve de nieuwe voorzitter, dhr. Herman Schox, zullen overige bestuursleden aanwezig zijn. VOMI-leden in Zuid-Holland Zuid en daarbuiten worden verzocht in grote getale door hun aanwezigheid luister bij te zetten aan deze plechtige herdenking. VOMI-tenue (zonder baret) wordt hierbij op prijs gesteld. Voor evt. inlichtingen kunt u zich wenden tot:
G. de Jong - tel. 078-6771902.

H.C. Clasquin,
Zuid-Holland Zuid

Onthulling Gedenkteken

Op zaterdag 13 maart 1999 werd in de Nederlandse Hervormde Kerk te Rotterdam-Overschie tijdens een herdenkingsbijeenkomst en in aanwezigheid van vele nabestaanden en veteranen een gedenkteken onthuld ter nagedachtenis aan acht Overschiese militairen, die in de jaren 1941 tot en met 1950 zijn overleden in het voormalig Nederlands-Indië.

De initiatiefnemer, de heer E. Speelman, neef van de gesneuvelde officier van gezondheid bij 1 R.S., A. Speelman, memoreerde in zijn toespraak, dat hij 30 jaar geleden al had geprobeerd een gedenkteken te realiseren. Hij kreeg toen geen gehoor omdat de Indië-periode nog werd doodgezwegen. De onthulling van het monument te Rotterdam op 13 juni 1998 was voor hem aanleiding de draad weer op te pakken en met succes. Hij dankte o.m. de VOMI Zuid-Holland Zuid, in het bijzonder de voorzitter voor de medewerking die hij had ondervonden bij alle voorbereidingen. Een oud-collega officier

van gezondheid, Dr. J. Wieberdink, ook van 1 R.S., noemde in zijn toespraak de acht overleden militairen en gaf een stukje historisch overzicht uit die dagen. Hij was het ook die het gedenkteken mocht onthullen. Dit bestaat uit een aan een kerkkolom bevestigd verticaal geplaatst driehoekig stuk tropisch hardhout uit Borneo met daarop twee perspexplaten voorzien van het wapen met de Maintiendrai en de acht namen van de overleden militairen. De namen zijn: M.P. van Vliet, A. Speelman, J. de Bruin, L. van Vliet, G. Diamant, P. Poelman, A.A. van de Waal en A. Paruwe. Na het spelen en zingen van twee coupletten van het Wilhelmus werden bloemen gelegd door de VOMI nabestaanden en andere belangstellenden.

Ingezonden door Zuid-Holland Zuid

Gedenkteken te Middelharnis

In Middelharnis, waartoe de dorpen Sommeldijk, Nieuwe Tonge en Stad aan 't Haringvliet behoren, zal een monument worden geplaatst ter nagedachtenis aan vijf in het voormalig Nederlands-Indië in de periode 1945-1950 overleden militairen, destijds woonachtig in deze gemeente.

Op het monument, dat zal bestaan uit een lage gemetselde muur met bronzen platen, zullen de volgende namen komen: D. Koote (4-3 RI), A. van Dam (KNIL/Inf.IV), G. Kroos (KNIL/Inf.XVI), D.M. Mierop (6 Sqn.Arva) en D. v/d Slijk (2-15 RI).

De onthulling zal plaats vinden op zaterdag 25 september 1999. Zij, die t.z.t. de onthulling willen bijwonen kunnen dit schriftelijk laten weten aan de heer:
G. de Jong, Rozenlaan 41,
2995 AS te Heerjansdam.
Dit monument zal het dertigste gedenkteken zijn dat sinds 1991 in Zuid-Holland is gerealiseerd.

Ingezonden door Zuid-Holland Zuid

Gedicht

"Oorlogs-veteraan"

*Ja, ik was zo'n niet begrepen wrede killer,
Ging ook nog vrijwillig naar die mooie "Gordel van
Smaragd".*

*Zo'n doorgewinterde avonturen stiller,
Zonder voorwaarde niet wetend wat de toekomst bracht.*

*Had wel binnen een naar gevoel van niet begrijpen,
De oorlogsellende van nabij meegemaakt,
Een "dit nooit meer" gevoel dat nog moest rijpen,
Dat ieder eerlijk mens tot in zijn nerven raakt.*

*Tekende die verbintenis met vele onbekende vragen,
Op het nog maar juist bevrijde Keizer Karsplein,
Wilde heel natief die heldachtige wapenrok gaan dragen
Proberen een goede vaderlander te mogen zijn.*

*Begreep verder niets van al die landsbelangen,
Uitbuiten en kolonialisieren van een ander ras,
Niets thuis was met goud of Indisch goed behangen,
De vrijheid lonkt en door Hitler slecht bij kas.*

*Via Engeland en Malakka naar Midden-Java,
Op het koeiendek en zes weken in een levensgevaarlijk
ruim,
Op de achtergrond de Merapi met zijn spuwend lava,
Op de vaste wal geen sterveling met opgestoken duim.*

*Wel de afhalende Jappen met hun landingschepen,
Geen vijand meer op keizerlijk gezag,
Hollandse vlaggen ontdaan van blauwe strepen,
Alleen nog vijandigheid vanaf die eerste hange dag.*

*Slechts bewapend met oude stenguns en oude geweren,
Trokken wij als allereerste in dat immens groot,
maar prachtig land,
Moesten snel met veel doden en gewonden leren,
De Indonesiër stond niet meer aan de Nederlandse kant.*

*Voerden er ruim twee jaar een uitzichtloze oorlog,
Iedere nieuwe dag te zien overleven en altoos in direct
gevaar*

*Met wat uit het kamp komende Europeanen in ons
kieszog,
Aangewezen op je engelbewaarder en op elkaar.*

*Gewoon een bataljon serieuze jonge mensen,
Zich beschaafd gedragend tegen grote overmacht,
Ver binnen de gestelde militaire eregrenzen,
Tot die onmogelijke taak aan de andere zijde
van onze aarde was volbracht.*

*Werden als Kwartiermakers ingezet op iedere actie,
Als radio-man nam je aan iedere patrouille deel,
Werden geïnformeerd als een New-Yorkse chauffeur met
taxi,*

*Maar er gebeurde wat betreft geweld,
althans op Java niet zo veel.
Ook aan de Javaanse kant geen wrede zaken,
Of uit machteloosheid je manifesteren in het geniep,
Je met boobytrap, trekbom of een granaat, te raken,
Wat snipers in de bomen je overvallen als je sleet*

*Natuurlijk, geen oorlog is een blijspel,
Een gestoorde nam wel eens onnodig wraak,
Waar doden vallen ontstaat een niet voorziene hel,
Maar dat wij ons gedroegen als niets ontziende
beulen dat stel ik aan de kaak.*

*Wat nu op TV komt zijn de spijtoptanten,
Zij zijn om hun doen toen in gewetensnood,
Van de al kleine groep de slechtste representanten,
Een schande voor die toen nog jonge helden
Die nog leven of het bekochten met de dood.*

*Bovendien hebben wij nu te doen met over-informatie,
TV en pers die rücksichtslos op sensatie is gepind,
In een wereld steeds armer aan waarde en relatie,
Een samenleving wars van wapenbroeders
laat staan een echte vriend.*

*De blauwhelmen van nu met een vorstelijk salaris,
Begeleid door de familie, de pers, waarnemers
en de niets ontziende TV,
Naar huis beilen, Koninklijke ontvangst
als het klusje klaar is,
Opgevangen en alle hulp oen bonus en alle pré.*

*Verdiende in die tijd in drie jaar totaal 360 gulden,
Voor ongeveer de halve tijd dienend als sergeant,
Na aankomst "No Body" bij de boot en niets aan hulde,
Zelfs geen berichtje in de landelijke krant.*

*Wel een levenslange trauma en de beschreven zaken,
Een eigen zwijgplicht tot aan de dooie dood,
Verdenkingen die ziel en zaligheid nog dagelijks raken,
Een verder leven als dank volledig uit het lood.*

A.A. Mol
Appelstraat 5,
2564 EA Den Haag.

Herdenkingen

Birma-Siam Spoorweg

Op zaterdag 26 juni 1999 vindt voor de tiende maal op het landgoed Bronbeek, Velperweg 147 te Arnhem de herdenking plaats bij het Birma-Siam monument, waarbij de Staatssecretaris van Defensie, de heer H.A.L. van Hoof, aanwezig zal zijn.

Het herdenkingsprogramma begint om 12.00 uur en duurt tot ongeveer 13.00 uur.

Voor nadere informatie kan men terecht bij de heer L. Sipma, secretaris van het Comité, Buurtmeesterweg 38, 6711 HN Ede, tel. 0318-9512137, of bij

de heer P. Steenmeijer, voorzitter van het Comité, Groningsestraat 297, 2587 PH Den Haag, tel. (werk) 070-3187889, (huis) 070-3594098, e-mail: m.p.steenmeijer@gironet.nl.

Op zaterdag 3 juli 1999 wordt er een herdenkingsbijeenkomst met kranselegging gehouden voor de in Indonesië overleden militairen Pieter van Enckevort en Hub Hermans, beiden van het 402 Bat. A-Cie. De herdenking vindt plaats in Sevenum, de woonplaats van de overledenen en begint om 15.00 uur met een H. Mis. Voor diegenen die meer willen weten of aanwezig willen zijn, is informatie op te vragen bij: H. v. Enckevort, tel. 077-4671218.

In Memoriam

Met grote eerbied en in gepaste stilte brengen wij een laatste Ere-salut aan:

W.E. van Leeuwen	Maarsluis
A. Hontelaer 5-3 R.I.	Steenbergen
J.A. Koef	Hengelo
F.W. van de Hürk	Landgraaf
L.W. Veerman 3-8 R.I.	Amsterdam
A. Custers	Son
C. van Tunen	Warmerveer
Th. G. Koning	De Gooch
I. Van Kerkoerle	Moergestel
A.M. Droog	Emmen
C. Dekker	Alblasserdam
A. de Rijke	Rockanje
K.F. van Schalk	Rotterdam
G.M. Maatman	Raalte
P.H. van der Kamp 4-8 R.I.	Spoarndam
J. Bonkema 1-3 R.I.	Oudemirdum
N. den Hollander	Oss
E.E.P. de Groene	Terneuzen
H.U. Thoden van Velzen	Madrid-Spanje
A. van der Graaf 2-4 R.I.	St. Willibrord
A. Luijsterburg 436 Bat.Int.	Roosendaal
H.J. Evers	Westervoort
S. Lansbergen 1-4 R.I.	Rosmalen
J. Segeren 4e Garde Prinses Irene	Sprundel
G.F. ten Cate	Den Helder
F. de Graaf	Haarlem
O. van der Laan	Curie Pekela
M.A. Bakker	Amsterdam
J.J.W. Brinkertink	Amsterdam
G. Buisman	Amsterdam
H. Rijnders 5-6 R.I.	Eindhoven
C.J. van der Mooren	Aalst
F. Geurts 3-11 R.I.	Bakel
I.J. van Denklaar	Dordrecht
J.M. Mulder	Leerdam
H. Speelman	Hoogvliet
H. Lubbers	Veenoord
J. Foesenek 4-3 R.I.	Rijnsbergen
A.J.M. Sengers	Beneden-Leeuwen
W.J. Mijhaer	Scherpenzeel
G. van der Wal 4-4 R.I.	Groen
J. Stemonsma 5-5 R.I.	Workum
P. van der Aa 5-6 R.I.	Berkel-Enschot
J. van de Weerd	Hoogeveen

Moge de warmte en de liefde van Uw naasten en ons aller oprecht medeleven, U de kracht en de moed geven dit zware verlies te dragen.

V.B.

3
E
E
V
O
M
I
S
O
C
I
A
L
E

Uitreiking Draaginsigne Gewonden

Uitreiking Gewonden Insigne op 23 april 1999 te Zwijndrecht

Op vrijdag 23 april jl. heeft ons lid A. Nugteren uit Zwijndrecht in aanwezigheid van zijn echtgenote en kinderen uit handen van Burgemeester D.

Corporaal het Draaginsigne Gewonden namens de Minister van Defensie ontvangen.

De uitreiking vond plaats in de B&W-kamer van het Gemeentehuis van Zwijndrecht. De Burgemeester stelde in zijn toespraak, dat het te lang geduurd heeft, alvorens dit Draaginsigne aan de heer Nugteren kon worden uitgereikt, maar concludeerde tevens, dat hier sprake is van een zekere vorm van erkenning jegens de Indië-veteranen van de zijde van de regering.

Na zijn welgekozen woorden, spelde de Burgemeester het Insigne op bij de heer Nugteren en overhandigde hem het hierbij behorende document. Hierna richtte de Vice-voorzitter van de VOMI-Zuid-Holland Zuid, de heer Herman Schox, zich tot de heer Nugteren en gaf een korte schets van hetgeen de gedecoreerde in het voormalig Nederlands-Indië had meegemaakt en bood hem namens het bestuur een VOMI-das aan, terwijl mevrouw Nugteren een boekje ontving.

Ingezonden door Zuid-Holland Zuid

Verenigingsnieuws

Drenthe/ Groningen

Secr. J. Plat
Sassenbergen 71
9531 GW Borger
Tel. 0599-235666

Even op de plaats rust wat de activiteiten betreft. Even terug kijken daarom. Ook onze jaarvergadering met de gelijke agenda is weer tot een goed einde gekomen. Het was weer goed toeven in Witteveen. Gezien de reacties achteraf, hebben de deelnemers aan deze dag het hele gebeuren weer als zeer prettig ervaren. Gezien de begroetingen die er plaats vonden, schijnen we ons zo zachtjes aan als één grote familie te gedragen. Prachtig toch dat dit zo kan binnen onze vereniging.

Wij willen u nog wijzen op de landelijke Veteranendag, dit jaar op zaterdag 3 juli in Dalen. **DAMETIN** heeft weer haar uiterste best gedaan om er iets van te maken en dat zal best weer gelukt zijn. Een dag waaraan u niet voorbij kunt, als u thuis bent. Uit alle hoeken van het land komt men en voor ons, noordelingen, ligt Dalen zo'n beetje in de achtertuin. Even langs komen dus. In het aug. nummer zult u de data aantreffen voor de bijeenkomsten voor het seizoen 1999/2000.

Afdeling Assen

Men heeft 3 juni jl. haar activiteiten afgerond met de jaarlijkse busreis. We hopen dat de organisatoren tevreden zijn en de deelnemers op een mooie dag mogen terugzien.

Afdeling Dalen

25 maart werd het seizoen afgesloten met een laatste bijeenkomst. In het seizoen 98/99 heeft men 12 nieuwe leden mogen verwelkomen. Een bewijs dat men daar van de bijeen-

komsten heel gezellige middagen weet te maken en waar men graag naar toe gaat. Het afdelingsbestuur moet zich nu nog even inspannen om op de landelijke Veteranendag van 3 juli in Dalen de VOMI-vlag breed uit te doen waaien. De VOMI-stand zal weer op volle toeren draaien in het uitdragen van de VOMI-gedachte. Het fonds Sociale Zorg zal ook daar met haar "toko" aanwezig zijn. Mocht u nog een das of iets anders willen hebben, kom even langs. Met zijn allen begroet men u graag.

Afdeling Groningen

8 April was men hier nog eens bij elkaar in Sappemeer. De opkomst viel deze keer wat tegen en men gaat zich nu bezig houden met de wijze hoe men het volgende seizoen de zaak gaat aanpakken. De aanhouder wint.

Afdeling Hoogeveen

Men sloot hier het seizoen af met een laatste bijeenkomst op 15 april in de Mauritshof. Als altijd een bar gezellige middag waar men graag in grote getale naar toekomt (135 personen). Dhr. Rein Schut toonde een dia-serie met prachtige beelden over "De Wieden". Met bovendien een goed verhaal over de betekenis en de oorsprong van dit gebied. Als slot een grote verloting en de wens op een gezond weerzien in oktober, als start van het nieuwe seizoen.

Afdeling Meppel

Met een Staphorster kledingshow heeft men hier een punt gezet achter de activiteiten van het afgelopen seizoen. Op 24 maart hebben de dames Hooikammer en Faber op een heel boeiende en humoristische wijze in zaal Scholtmeijer in Havelte laten zien hoe het er in de kledinggebruiken in Staphorst aan toe gaat. Een aanrader voor de andere afdelingen om eens contact te zoeken met deze dames.

In Memoriam

Ons ontvallen door de dood. Met eerbied noemen wij hun namen.

M.N. Vegter, Stadskanaal, 8 maart 1999.

A.M. Droog, Emmen, 26 maart 1999.
Wij wensen de betrokken families de warmte en de liefde van hun naasten toe om dit zware verlies te verwerken. Onze oprechte deelneming.

J. Plat

Flevoland

Secr. Oevergriend 13
1356 EA Almere
Tel. 036-5316672

Toch weer te laat ontvingen wij de jobstijding dat onze sobat Reinder Dijkhof op 14 april was overleden. Wij verliezen in Reinder een positieve en trouwe sobat, wij zullen hem nede missen. Wij wensen zijn vrouw en kinderen de kracht dit verlies te dragen. **SELAMAT TIDOER SOBAT**. 10 maart ... Onze eerste bijeenkomst in Tangsi "DE GRIEK", een geheel nieuwe ervaring, wat zal het resultaat zijn, wij waren nog niet eerder in Lelystad. Om ± 09.00 uur meldden wij ons met de "feestbarang" aan de achterpoort van de nieuwe "tangsi", waar wij werden verwelkomd door de fam. Lemonakis. Direct was daar alle medewerking, vooral van de zoon Lakis, onze contactpersoon, een "bingo-tafel" werd gerealiseerd en ingestalleerd, een paar tafels wat zetting betreft aangepast en de zaak was O.K. Rond 10.00 uur kwamen de eerste "liefhebbers" al binnen, uit alle windstreken van Flevoland kwamen de sobats. Na wat zoeken en parkeerperikelen waren wij ± 11.00 uur bijna voltallig. Uw voorzitter mocht gezien het tijdstip de aanwezigen vast welkom heten, deed verslag en infor-

meerde over het daags daar voor gehouden voorzittersoverleg. Nauwelijks klaar met zijn tirade of daar stapte Gerard Determan met zijn Gade onder applaus binnen, gelukkig nog op tijd helemaal uit Rotterdam, gauw een leuke plek gevonden en het feitelijke "feest" kon beginnen. Helaas waren zowel de burgemeester als "Vader Abraham" door werkzaamheden verhinderd aanwezig te zijn, desondanks hadden wij toch een "toffe" ploeg en het zou best lukken ... dat deed het ook. Ondanks wat improvisaties (geen geluidsinstallatie) lukte het allemaal wonderwel, alleen moest de "bingodraaier" vrij vaak zijn keel smeren, wel toevallig. Nadat enkele sobats ingewijd waren in het mysterieuze bingogebeuren liep alles van een leien dakje. Uiteraard ging het één en ander gepaard met de nodige hilariteit en natuurlijk met het laven der kelen, wat duidelijk te merken was, het schurend geluid werd steeds minder. Inmiddels verstreek de tijd, werd Lakis onrustig, liep te rennen met allerlei stensattributen dus ... lunchtijd. De meest voortreffelijke spijzen daverden voorbij naar de eetgrage monden en die lieten hun kans niet voorbij gaan, het werd een vrolijke en gezellige eetpartij. Dat het een ieder smaakte mocht blijken uit de lege schalen, die zo nodig weer werden aangevuld, al met al had iedereen tot slot een "PEROET BESAR", dus een gezonde basis om het gevecht met de loterij aan te gaan. Voor het zover was pleegde ondergetekende namens allen een mobiel telefoontje met Ko Majoor op de intensive-care in het AMC, deze "opkikker" had hij net op dat moment nodig vertelde hij tijdens ons later bezoek. Hierna kon het stoeien met de loterij beginnen, vele mooie prijzen vonden hun eindbestemming, de zéér mooie pop werd gewonnen door Lakis. Een pittige cadecubon, beschikbaar gesteld door de "GRIEK" kwam ook goed terecht, al met al gingen velen met een leuke prijs naar huis. Met dank aan allen voor hun aanwezigheid en inzet, een applaus voor de fam. Lemonakis voor hun gastvrijheid en goede zorgen, mocht de voorzitter deze bijeenkomst besluiten. Wij mogen en kunnen weer terugzien op een zéér geslaagde dag, getuige de vraag wanneer wij dit gaan herhalen, bij voldoende belangstelling is dit altijd mogelijk.

Zaterdag 24 april zijn wij weer in "TANGSI MATA" gebouw "HET OOG" Copernicuslaan 7 te Dronten. Wij hopen op een grote opkomst uit de regio Dronten en ... uit de N.O. Polder. Die dag verwachten wij "VADER ABRAHAM", de muzikale omlijsting wordt verzorgd door onze trouwe fan Hans Schaap met "BACK TO DISCO", garantie dus voor de nodige gezelligheid en sfeer. Zaterdag 15 mei zijn we weer in Tangsi "KOLKZICHT" ETC. ETC. SELAMAT DJALAN.

Frits Frantzen

Friesland

Secr. Drostlaan 68
8303 EE Emmeloord
Tel. 0527-616717

Op dit moment liggen de activiteiten van onze vereniging zo goed als stil. Het seizoen is met de ledenvergadering op 20 april afgesloten en bestuur en leden genieten, voor zover dat mogelijk is, van de zomer. Onze laatste bijeenkomst, op 1 maart in Lemmer en op 16 maart in Sint Annaparochie waren zeer goed bezocht. In Lemmer waren we de gast van het gemeentebestuur. Alle Indiëgangers in die gemeente, lid of geen lid, waren uitgenodigd en velen hadden die uitnodiging aangenomen en hebben genoten van een gezellige middag die werd afgesloten met de traditionele nasi-maaltijd. Dat de burgemeester en zijn echtgenote de gehele middag in ons midden verbleven werd zeer op prijs gesteld. Er meldden zich negen nieuwe leden aan.

Ledenvergadering

Ook de ledenvergadering op 20 april op de vliegbasis was druk bezocht, voor het bestuur een verheugend verschijnsel. De aftredende voorzitter en penningmeester werden herkozen. Er waren, zoals meestal, geen tegenkandidaten. In de kascommissie was de heer Jagersma aftredend. In zijn plaats werd de heer J. van der Werf te Leeuwarden gekozen. Bij het punt waarin de vraag werd gesteld of het noodzakelijk was een nauwere samenwerking aan te gaan met andere

veteranenorganisaties waren de leden van mening dat we zo lang mogelijk zelfstandig moeten blijven functioneren. Men voelt zich het best thuis in eigen kring.

Reizen

Er is een busreis gepland op 9 september. Vanwege ziekte van onze reisorganisator zijn er nog geen definitieve plannen gemaakt. In de "Sobat" van augustus hopen we hierover meer te kunnen meedelen. Wilt u tegen die tijd meer weten dan kunt u Ype Terpstra eventueel bellen. Tel. 0515-572179.

Bijeenkomst weduwen

Vanwege het succes van de laatste bijeenkomst heeft het bestuur besloten om hiermee door te gaan. Als datum is vastgesteld 16 september, plaats van samenkomst de Vliegbasis. De dames ontvangen hierover te zijner tijd persoonlijk bericht.

Programma volgend seizoen

Als plaats en datum voor de bijeenkomsten voor het volgende seizoen kunt u alvast noteren:

09-09-'99	Busreis met nog nader te bepalen bestemming.
16-09-'99	Bijeenkomst weduwen Vliegbasis Leeuwarden.
12-10-'99	N.O.-Friesland "Nije Warf" Wouterswoude.
16-11-'99	Z.W.-Friesland "De Spil" Sneek.
11-01-'00	Z.O.-Friesland "t Nije Huys" Heerenveen.
15-02-'00	Leeuwarden e.o. Vliegbasis Leeuwarden.
14-03-'00	N.W.-Friesland "Ons Huis" Sint Annaparochie
20-04-'00	Ledenvergadering Vliegbasis Leeuwarden.

Tot slot

Omdat tijdens de zomermaanden ook de bestuursleden vaak afwezig zijn is het misschien goed om nog even de telefoonnummers te vermelden. Er is altijd wel iemand van het bestuur te bereiken als dat nodig mocht zijn.

K. Swart	voorzitter	0518-481236
J.N. Blom	Plv. vocerz.	0514-522107
H.J. Leeman	secretaris	0527-616717
Y. Terpstra	2e secr.	0515-572179
S. Jongsma	penningmeester	058-2120214
A. Holwerda	2e penningm.	058-2133624

I. de Jong alg. adjunct 0512-381929

Henk Leeman

Limburg

Secr. L.C. Zéguers
Zonstraat 118
5463 AE Kerkrade
Tel. 045-5454013

Wij zitten op dit moment reeds weer in de maand juni. Dat betekent dat wij het eerste halfjaar van, zo lijkt het vank, het pas begonnen jaar 1999 nagenoeg achter de rug hebben, evenals dat het geval is met de in die periode geplande en uitgevoerde activiteiten. Slechts twee activiteiten voor deze maand hebben we nog voor de boeg en wel de excursies naar de Awacs-vliegbasis in het, vlak over de grens in Duitsland gelegen Geilenkirchen. Zo als geweten mag worden, gaan deze excursies plaatsvinden op donderdag 17 juni a.s. en wel net als dat het vorig jaar het geval is geweest, één groep in de margenuren en een tweede groep in de middaguren. Wij doen een dringend beroep op iedereen die zich heeft opgegeven op de afgesproken tijd aanwezig te willen zijn, daar wij als groep de wacht bij de ingang van de vliegbasis moeten passeren. Op dinsdag 29 juni a.s. hebben wij dan nog een veteranenbijeenkomst in Geleen en wel in het zogeheten Plenkhoes in de Bachstraat. Zoals steeds beginnen wij deze bijeenkomst om 14.00 uur, terwijl het einde voorzien is omstreeks 17.00 uur. Het behoeft geen betoog dat wij hopen op een grote opkomst en zoals U weet zijn deze bijeenkomsten niet alleen maar voor leden bedoeld, maar ook niet-leden zijn van harte welkom. Dus sobats, wanneer het ook maar even kan, kom naar deze laatste bijeenkomst voor de grote vakantie en neem een of meer oud-Indië-/Nieuw-Guineegangers mee. Ook zij kunnen daadwerkelijk deelnemen aan het geheel, bijvoorbeeld het woord voeren, etc. zonder daardoor ook maar enige verplichting op zich te laden. Wij houden dit soort samenkomsten ter versteviging van het onderlinge contact, maar tevens ook om informatie te geven en de VOMI meer bekendheid te geven en daardoor nog meer te groeien.

Rest ons U allen nog een prettige en hopelijk zonnovergoten vakantieperiode te wensen en tot slot laten wij u hier in het kort nog even het programma voor de laatste maanden van 1999 weten.

Welnu: op 14 september a.s. beginnen we weer met een veteranenbijeenkomst om 14.00 uur in Kerkrade in het op de Markt gelegen Café Goebels, om 13.00 uur voorafgegaan door een korte herdenkingsplechtigheid bij het in de nabijheid gelegen Indiëmonument (bij de ingang van het Defensiekantoor). Verder zijn er nog eenzelfde bijeenkomsten in Echt, Horst, Vijlen en Beringe, respectievelijk op 21 september, 5 oktober, 26 oktober en 16 november.

De excursie naar Berlijn is op dit moment nog in het stadium van voorbereiding. Hierover krijgt U te zijner tijd nog nader bericht.

Beste Sobats het allerbeste toegewenst en hopelijk tot ziens.

L.C. Zéguers

Noord-Brabant Oost

Secr. J. v.d. Ham
De Kraan 60
5056 EC Berkel Enschede
Tel. 013-5400380 / Fax 013-5400381

Correctie

Onder de geplaatste foto in "Sobat" 64 is abusievelijk een verkeerde tekst geplaatst. U gelieve te lezen dat op de foto staan afgebeeld: H. de Rijk uit Vught en G. Vermeulen uit Veghel.

Bijeenkomst in Best

Op 30 maart werd in gebouw "Kadans" een zeer goed bezochte bijeenkomst gehouden voor de plaatsen Best, Oirschot, Eindhoven-Noord en plaatsen in de directe omgeving van Best. De ledenwinst was weer eens als van ouds en

de verloting leverde een aantal blijde gezichten op.

Jaarvergadering in Eindhoven

Op 20 april werd onze jaarvergadering in Eindhoven wederom goed bezocht. De kascommissie gaf het "groene licht" en de, statutair aftredende secretaris, werd herkozen. Het was ook weer een treffen van oude bekenden. Dank aan de leden, die zich opgaven voor de volgende "kascontrole".

Ledenwerving

Elk jaar laten toch weer wat leden - aangekondigd - verstek gaan bij het betalen van de contributie. We doen toch ons best om ze "binnen de boot" te houden, omdat dit aantal niet-betalers allereerst weer door ons aangevuld moet worden.

Monument in Den Bosch

Ook in Den Bosch (en waarschijnlijk ook in Gemert) komt een initiatief daartoe op gang. Evenals dit in Tilburg het geval was, heeft onze vereniging haar steun hierbij toegezegd.

PR-activiteiten

Buiten de ledenwerving per post en middels een speciale actie via onze leden, zijn enkele bestuursleden, waar mogelijk, aanwezig op reünies van onderdelen. Daartoe is onze vereniging overgegaan tot aanschaf van een - demontabele - stand en voor de eerste keer werd dit in praktijk gebracht op de reünie van 4-7 RI in Oirschot, waar nog enkele nieuwe leden konden worden ingeschreven.

J. van der Ham

VOMI-stand reünie 4-7 RI.

Noord-Brabant West

2e sect. mevr. M.C.A. Looyen-van Reusel, Cameedijk 1
4706 EG Roosendaal
Tel. 0165-560546

Bijeenkomst in Prinsenbeek

Op 24 februari kwamen we bijeen in onze nieuwe lokatie "Marktzicht" te Prinsenbeek. De opkomst was aanmerkelijk groter dan in onze vorige lokatie in het buurthuis "Doornbos" te Breda. Meer dan 100 personen gaven blijk van belangstelling.

De voorzitter opende zoals gebruikelijk de bijeenkomst met een herdenking van onze overleden sobats met een aparte vermelding van onze grote vriend Lapré en ook de echtgenote van onze welbekende sobat Aarts uit Zevenbergen. Ook kwam weer de duizend gulden ter sprake waarbij enkele schrijnende gevallen van afwijzing gememoreerd werden.

De sfeer was weer uitstekend en er werd weer heel wat afgekleit. De families Blokland en Gulickx hadden voor leuke prijzen gezorgd en ook de door hen verzorgde hapjes waren weer uitstekend. Omstreeks vijf uur ging iedereen weer tevreden huiswaarts.

Bijeenkomst in Zevenbergen

Op 23 maart waren we bijeen in de gezellige zaal van onze sobat Aarts en zijn familie. Er waren 125 personen aanwezig. De zaal was tot in alle hoeken gevuld en iedereen genoot van de gezellige sfeer.

De voorzitter herdacht nogmaals het overlijden van de echtgenote van onze grote vriend Wim Aarts, die kort na onze nieuwjaarsbijeenkomst in januari was overleden.

Aan onze vriend Aarts werd een sawah-trapper met opschrift aangeboden als dank voor zijn jarenlange medewerking aan de bijeenkomsten in "onze zaal Aarts".

De voorzitter en J. Malipaard gaven nog wat algemene informatie over enkele onderwerpen en zoals gebruikelijk was er weer een loterij. Voorts had de familie Aarts weer voor lekkere hapjes gezorgd. Verder onze dank aan alle medewerkers. Al met al een gezellige middag.

Jaarvergadering in Kruisland

Op 22 april onze druk bezochte jaarvergadering in zaal "Koch" te

Kruisland. Er waren 262 personen aanwezig.

De voorzitter, J. Mol, verwelkomt onze sobats met hun dames en gaat daarna over tot de herdenking van de sobats en de echtgenotes van onze sobats die ons in 1998 zijn overleden en voorts onze vriend Lapré met daarna een minuut stilte.

In zijn openingswoord verwelkomt hij de heren Determan en van Haalem van het alg. bestuur van VOMI-Nederland en speciaal mevr. F. Zuidwegt van de S.D.V. Voorts een woord van welkom aan onze dames wier echtgenoot is overleden, onze vrienden Lastdrager, de Bruijn, van der Horst, Wajon en mevr. van de Vorst, die allen enige tijd in het ziekenhuis hebben moeten verblijven, de oud-voorzitter Nefs, van de Wetering en Schellhout uit het Oost-Brabantse land en onze leden uit het buitenland, de Vroede en Kers uit België en Jansen uit Duitsland.

De heer Mol gaf een korte terugblik over het afgelopen jaar, sprak in het kort over de a.s. dodenherdenking op 4 mei in Bergen op Zoom, Roosendaal en Breda, het defilé in Wageningen, onze speciale damesbijeenkomst en onze excursie met de boot naar Rotterdam. Tot slot dankte hij alle medewerkers binnen onze vereniging inclusief de bestuursleden voor hun inzet in het afgelopen jaar.

De vergadering werd vlot afgewerkt. In de pauze werd door het bestuur aan alle aanwezigen een consumptie aangeboden. Na de pauze sprak dhr. Determan de "menigte" toe over een aantal hoofdpunten van onze VOMI met als slot een humoristisch verhaal over een echtpaar dat 50 jaar getrouwd was.

Kort na de middag genoten wij van een voortreffelijke en vooral goed verzorgde Brabantse koffie-tafel.

Ons bestuurslid, J. Malipaard, had weer gezorgd voor een uitstekende conferencier uit het West-Brabantse land. Wat hebben we met z'n allen gelachen om de grappen en komische woordspelingen van deze man. Het was iantastisch.

Er was ook weer een loterij met mooie prijzen... Aan het einde van de middag trad onze sobat-zanger, dhr. Magielse uit Oud-Gastel op. Door zeer velen werden de bekende liedjes uit volle borst meegezongen.

Omstreeks vijf uur gingen allen tevreden huiswaarts.

Programma in het najaar

De volgende bijeenkomsten zijn vastgelegd en beginnen om 13.30 uur. Het gratis kopje koffie staat voor u klaar.

1. woensdag 25 aug. in de Raayberg, Antwerpsestraatweg 267 te Bergen op Zoom.
2. woensdag 22 sept. in zaal Marktzicht, Markt 10 te Prinsenbeek.
3. dinsdag 19 okt. in zaal Aarts, Stationstr. 37 te Zevenbergen.
4. dinsdag 09 nov. in zaal Kerkzicht te Zegge (tegenover de kerk)

Noteer deze data alvast in uw agenda.

Mevr. M.C.A. Looyen-van Reusel

Noord-Holland

Secr. E. Pereboom
Postbus 2163
1000 CD Amsterdam
Tel. 020-6148804

Jaarvergadering

Op maandag 12 april hielden we onze jaarvergadering in de Marinekazerne te Amsterdam. Het aantal bezoekers voor deze bijeenkomst neemt ieder jaar toe. In 1998 waren er 235 personen aanwezig, dit jaar waren het er 280. De notulen van de vorige vergadering en het jaarverslag van de secretaris en penningmeester werden in een vlot tempo doorgenomen en door de aanwezigen goedgekeurd. Evenals de begroting voor 1999. Daarna volgde de benoeming van de kascontrolecommissie voor het jaar 2000.

In deze commissie werden benoemd: J. ten Veen, Oostzaan (in de stukken werd abusievelijk Amsterdam vermeld) en A.J. Wittebrood te Velsbroek.

In de commissie van beroep werden voor het seizoen 1999/2000 benoemd: A. Nachbar te Soest, J.H. Prenger te Amsterdam (was niet aanwezig op de bijeenkomst) en A.J. Wittebrood te Velsbroek. De vier aanwezigen namen hun benoeming aan.

Daarna volgde de bestuursverkiezing. Aangezien er geen tegenkandidaten waren gesteld werd de door het bestuur voorgedragen kandidaat N. Kuyt bij acclamatie gekozen. Nadat de voorzitter nog de volgende oproepen had gedaan,

1. Verzoeken adressen van weduwen bij het bestuur bekend te maken, die vermoedelijk voor de f 1000,00 uitkering in aanmerking komen.
2. Plaatsen aan het bestuur bekend te maken waar gedenksteden zijn aangebracht voor gesneuvelde Indië-militairen.
3. Een oproep om mee te lopen in het Erepeloton op 5 mei in Wageningen sloot hij het officieel gedeelte af.

Daarna hadden enkele bestuursleden nog even de handen vol aan het verkopen van de munten, waarmee de consumpties betaald moesten worden. Nadien volgde de bestorming van de bar. Om ca. 13.30 uur begaven we ons aan de lunch, die zoals van ouds weer voortreffelijk was en door allen zeer gewaardeerd werd. Na de lunch verzorgde Leo Kansan met hulp uit de zaal de loterij. Wegens ziekte van Max (wij wensen hem een spoedige beterschap) had Han versterking gekregen van een sologitarist en een keyboardspeler, terwijl Eve Ann uit Rotterdam het vocale gedeelte voor haar rekening nam, welk grote bijval uit de zaal oogstte. Om ca. 16.00 uur spoedde een ieder zich naar de bus, trein of auto om aan de file te ontkomen.

Reis naar museum Bronbeek

Ons bestuurslid Nico Kuyt, Snuiverstraat 91, 1561 HC te Krommenie, tel. 075-6263900, organiseert een dagtocht naar Bronbeek. Aanmeldingsformulieren werden op 12 april uitgereikt. Leden, die belangstelling hebben, kunnen zich nog aanmelden. Zodra het aantal deelnemers bekend is worden u nadere details (zoals prijs) verstrekt.

Excuus

Voor de jaarlijkse bijeenkomst in de Marinekazerne worden ruim van tevoren de stickers aangevraagd bij VOMI-Nederland. Op het moment van verzenden van de uitnodigingen zijn er dan al weer vele mutaties. De adreswijzigingen en nieuw ingevoerde leden worden handmatig verwerkt. Van overleden leden of leden die bedankt hebben, worden de enveloppen verwijderd. Daarbij is door mij helaas een fout gemaakt en werden aan twee overleden sobats een uitnodiging verzonden. Daarvoor mijn excuus aan de beide families.

E. Pereboom

Overijssel

Secr. L. Jaspers-Foyer
Almeloseweg 80
7671 RG Vriezenveen
Tel. 0546-561348

In het eerste halfjaar van 1999 heeft VOMI Overijssel op drie verschillende locaties in de provincie gezellige reünie-bijeenkomsten georganiseerd, t.w. op 19-01-1999 een Indonesische middag in Mariënheem bij Raalte, op 18-02-1999 een dia-presentatie over Indonesië in Dijkerhoek bij Holten en op 24-03-1999 in Baalder bij Hardenberg een optreden van de conferencier Peer Smulders. Deze middagen werden zeer goed bezocht en kunnen daarom als zeer geslaagd worden aangemerkt.

Op 14 april 1999 werd te Lemelerveld onze jaarlijkse ledenvergadering gehouden. Ook hier was weer sprake van een goede opkomst, waaruit naar onze mening moge blijken dat de VOMI leeft in de harten van de Indië-veteranen.

Helaas hebben we op deze middag afscheid moeten nemen van Jan Leenders als bestuurslid van onze club. Jan moest om gezondheidsredenen afbaken. Jan, bedankt voor het vele werk wat je voor ons hebt verricht. Ook werd het bestuur, i.v.m. het vele werk en met het oog op de toekomst uitgebreid en verjongd. Het bestuur kreeg aanvulling en versterking van Dik van de Stouwe en twee ex Nieuw-Guineagangers, Albert Scholten en Ted Hielckert. U ziet dus, VOMI-Overijssel blijft aan de weg timmeren en doet aan verjonging.

Attentie!

Op zaterdag 14 augustus a.s. zal te Zwolle het einde van de Tweede Wereld-Oorlog worden herdacht, als gevolg van de capitulatie van Japan. Deze herdenking wordt georganiseerd door het Platform Herdenking 15 augustus 1945. Aan het Platform, onder voorzitterschap van een VOMI-bestuurslid, wordt door een groot aantal veteranen-verenigingen en organisaties van burgerslachtoffers deelgenomen. Het programma is als volgt:

Lokatie: Oosterkerk a/d Bagijnensingel te Zwolle (naast parkeerterrein Turfmarkt)

- 18.30 uur Ontvangst gasten
 - 19.00 uur Sprekers
 - 19.45 uur Verzamelen op het parkeerterrein Turfmarkt
 - 19.50 uur Stille tocht naar het oorlogsmonument a/d Ter Pelkwijkpark
 - 20.00 uur Herdenkingsceremonie en kraneslegging
 - 20.15 uur Defilé
- Na afloop is er gelegenheid om na te praten in de ontspanningsruimte van de Oosterkerk.

Denk eraan: Op deze avond zullen ook de burger- en militaire slachtoffers van de Bersiap-periode worden herdacht. Dus VOMI-leden komt allen en vergeet onze gevallen vrienden niet.

Verder wenst het bestuur u een stralende zomer en een goede vakantie toe. Na de vakanties krijgen alle VOMI-leden, zoals gebruikelijk, persoonlijk bericht over de activiteiten van het komende halfjaar.

Tot ziens.

Rivierenland/Oost Gelderland

Secr. R.W. Gosselink
Koekoekstraat 43
3815 SH Amersfoort
Tel. 033-4724090

Jaarvergadering

Op dinsdag 20 juli zal onze jaarvergadering worden gehouden in het KTOMM Bronbeek, Velperweg te Arnhem, aanvangende om 14.00 uur. Hiervan werd reeds aankondiging gedaan tijdens de grote jaarlijkse bijeenkomst/reünie in Schaarsbergen, terwijl de aldaar niet aanwezige leden deze regels als enige kennisgeving kunnen beschouwen.

De agenda luidt:

1. Opening en herdenking.
2. Ingekomen stukken en algemene mededelingen.
3. Notulen jaarvergadering van 22 juli 1998.
4. Jaarverslag 1998 van de secretaris.
5. Financieel verslag boekjaar 1998.
6. Bevindingen kascontrole-commissie jaarstukken 1998.

7. Benoeming/herbenoeming kascontrole-commissie.
8. Sociale aangelegenheden.
9. Bestuursamenstelling.
Volgens functie-rooster zijn aan de beurt van aftreden: de voorzitter, J. Ploeger en de sociaal commissaris, J. van Son.
Eerstgenoemde stelt zich gelijktijdig herkiesbaar, terwijl J. van Son in de bestuursvergadering van 31 mei jl. meedeelde zijn bestuursfunctie niet te continueren.
10. Wat verder ter tafel komt en rondvraag.
11. Sluiting.

Het bestuur doet een dringende oproep aan haar leden om zich kandidaat te stellen voor een bestuursfunctie, waarbij in het bijzonder gedacht wordt aan leden met een beetje bestuurservaring en sociaal-voelend. Daarnaast hebben wij in de kascontrole-commissie behoefte aan rolevring. De huidige commissie heeft al vele jaren uitstekend werk verricht en goede adviezen gegeven. Een lid met financieel inzicht is van harte welkom om zich gedurende 1 dag per jaar over het financiële jaarverslag te buigen.

Dus: kandidaat bestuursleden en een commissielid: meldt u aan bij onze secretaris. Wij rekenen op u, tussen onze 600 leden moeten er toch wel een paar zijn die willen meedenken en helpen de kar te trekken.

Het bestuur

Gedenktakens

In de gemeente Maasdriel werd in Kerkdriel op 17 april jl. een gedenktaken onthuld, voorafgegaan door een Eucharistie-viering. Voor een verslag van deze plichtigheid zie elders in deze "SOBAT".

Verder vinden momenteel gesprekken plaats om tot oprichting van gedenktakens te komen in Gorssel en Arnhem. Deze zijn nog in een voorbereidende fase. Ook elders worden contacten gelegd. Staat de ene gemeente er in principe positief tegenover, het komt ook voor dat er geen belangstelling meer is voor iets wat zich zo lang geleden afspeelde. Treurtig, zo'n mentaliteit tekent de persoon.

Jaarbijeenkomst / reünie

is inmiddels (19 april) al helemaal volgeboekt, met 300 personen (maxi-

maal toegestaan aantal) hopen we op 3 juni er weer een fijne dag van te maken in de Oranjekazerne Schaarsbergen.

De Veluwe

*Wvd. secr. H.G. de Ruygt
Klein Haversteeg 27
6717 GZ Ede
Tel. 0318-690510*

Het nieuwe jaar begonnen wij met de nieuwjaarsvisite op 6 januari. De opkomst was goed en het was een geslaagde en gezellige middag. Deze dag was ook nog een bijzondere dag. Sobat Leenders was de onderscheiding "Het Mobilisatiekruis 1940" toegekend. Sobat Leenders had te kennen gegeven deze onderscheiding te ontvangen te midden van VOMI vrienden. De onderscheiding is dan ook op deze dag uitgereikt door onze voorzitter Henk van Gunst. Het was een bijzonder geslaagde middag. Minder goed is het gegaan met onze secretaris Jaap Stramrood. Door zijn ziekte is het niet mogelijk om weer terug te keren in het bestuur van VOMI Veluwe.

Wij als bestuur zijn bijzonder begaan met het lot van Jaap Stramrood. Hij is de stuwende kracht geweest bij de oprichting en ontstaan van de "VOMI Veluwe". Wij wensen hem en Joys en zijn familie veel sterkte toe in deze moeilijke tijd.

Op 28 april is er de jaarlijkse ledenvergadering. Tijdens deze vergadering wordt de opvolging van sobat Jaap besproken.

Ook de evenementen voor het komende jaar komen ter tafel.

Gelukkig zijn er weer een aantal nieuwe leden bijgekomen. Zij zijn van harte welkom en wij hopen deze sobats in de komende jaarvergadering te ontmoeten. Door een vergissing is er in "Sobat" nr. 64 geen artikel geplaatst onder de rubriek "Verenigingsnieuws". Dat is jammer. In de toekomst zullen wij daar beter op letten, zodat in het "Verenigingsnieuws" ook De Veluwe steeds vertegenwoordigd is. Tijdens de ledenvergadering zullen wij de overleden sobats gedenken die ons in het laatste jaar ontvallen zijn. Dat zij rusten in vrede. Wij wensen de

betrokken families veel sterkte toe namens alle sobats.

Tenslotte nog een beleefd, doch dringend verzoek van de penningmeester. Er zijn nog leden die "vergeten" zijn hun contributie te voldoen. Graag zou hij hen willen verzoeken hun bijdragen spoedig te voldoen.

Sociale commissie

Tot nieuw Sociaal Commissaris voor VOMI De Veluwe is benoemd onze sobat dhr. D.F.J. Stijl, Thorbeckelaan 54, 7391 LB te Twello.

H.G. de Ruygt

Zeeland

*Secr. J. Kloet
Loan van Barbestein 8
4451 AH Heinkenszand
Tel. 0113-561738*

Jaarvergadering

Op dinsdag 16 maart hielden wij onze jaarvergadering. Deze is zoals gewoonlijk gehouden in een feestelijke opgeleunde zaal van Motel Goes. 254 Personen hadden zich gemeld voor deze bijeenkomst. De jaarlijkse toespraak van de voorzitter, dhr. Smoorenburg, werd onderbroken door binnenkomst van de burgemeester, drs. van der Zaag, compleet in functie met het ambtsketen om, met in zijn kielzog een groot gezelschap familieleden en persoonlijke vrienden van één onzer bestuursleden.

Hij vraagt aan de voorzitter om de vergadering te mogen onderbreken. De burgemeester begint een toespraak en stelt dat hij is gekomen om een onderscheiding uit te reiken aan dhr. Meeuwse, bestuurslid en 2e secretaris. Hij geeft een opsomming van het werk dat dhr. Meeuwse voor de VOMI doet sinds de oprichting van de afdeling Zeeland in 1987. O.a. heeft hij de portefeuille monumenten in alle gemeenten te doen verwezenlijken en het achterhalen van adressen van oud-dienstkameraden en hun nabestaanden. Het is een zeer intensief naspeurwerk en weet dit tot een goed rond geheel te formeren. Na het doorlopen van de noodzakelijke procedure deelt hij mede dat H.M. de Koningin bij besluit van 20 februari 1999, G.C. Meeuwse heeft benoemd tot "Ridder der zeede graad -

Lid in de Orde van Oranje Nassau". Vervolgens werden de versierselen opgespeld bij de nog steeds in oprechte verbazing verkerende Meeuwse. Drs. van der Zaag zet het een oer te vinden de versierselen bij Meeuwse op de borst te mogen spelden, te meer omdat hij hem als een zeer plichtsgetrouw persoon heeft leren kennen. Tevens zijn tijdens de vergadering twee onderscheidingen uitgereikt aan de heren M. den Hamer en G. van der Giesen. Beiden kregen het "Ereteken voor Orde en Vrede" uitgereikt. Om onduidelijke redenen hebben deze nooit eerder de onderscheidingen gekregen. Smoorenburg feliciteerde den Hamer en van der Giesen mede namens de afdeling en overhandigde de dames een boekje bloemen. In de pauze is er gelegenheid om de onderscheidenen te feliciteren.

Monumenten

Op 17 maart is een algemeen gedankteken onthuld in de gemeente Borsele - 2e Wereldoorlog 1940-1945 - Nederlands-Indië 1941-1962, ter nagedachtenis aan diegenen die tijdens één van de oorlogen vielen voor Vrede en Vrijheid. Op 25 maart is eveneens een gedenkteken onthuld ter nagedachtenis aan de gesneuvelde militairen in Ned.-Indië, afkomstig uit de dorpskernen van de gemeente Veere. Zie hiervoor het verslag van beide onthullingen elders in dit blad.

J. Kloet

Zuid-Holland Noord

Secr. J. Ausma
Liszstr. 117
2551 TC Den Haag
Tel. 070-3976413

Regiobijeenkomsten

Op 24 maart was er een gezellige middag "praatmiddag" in Delft. De bijeenkomst was goed bezocht. De regio Alkemade, Ter Aar en omgeving had op 20 april in Nieuwkoop weer een bijzondere bijeenkomst georganiseerd. Na de koffie was er de gebruikelijke rijstmaaltijd en komen 's middags aan een boottocht op de Nieuwkoopse plassen deelnemen. Een zeer geslaagde dag.

Monumenten

In 's-Gravenzande en Leiden wordt vooruitgang geboekt. We hopen in het augustusnummer meer duidelijkheid te kunnen geven.

Overige activiteiten

Voor de reis Bastogne/Verdun zijn nog plaatsen beschikbaar. De reis is gepland van 4 t/m 8 oktober. Inlichtingen kunt u krijgen bij ons bestuurslid Gerard Bekking (tel. 015-2141102).

J.W. de Jong

Zuid-Holland Zuid

Secr. H. Barmentlo
Lohmanpark 50
2982 VT Ridderkerk
Tel. 0180-463954

Ledenvergadering 13 april 1999

Een zeer goed bezochte vergadering, die om 14.00 uur door voorzitter Ger de Jong geopend werd, direct gevolgd door het noemen van 40 namen van VOMI-leden die in de periode 1 januari 1998 tot 13 april 1999 overleden zijn. De vergadering herdenkt hen staande tijdens 1 minuut stilte. In vlot tempo worden de agendapunten behandeld. Agendapunten die bijzondere aandacht vragen: financieel verslag van de penningmeester, Arie Stenis. Zoals wij van hem gewend zijn licht hij dit toe met weinig woorden doch des te meer met duidelijke cijfers, die unaniem worden geaccepteerd. De kascontrolecommissie legt haar verklaring af en dechargeert penningmeester en bestuur. Sobat G. Flaming zegt in enkele woorden gericht aan het bestuur: "VOMI-ZHZ mag zich gelukkig prijzen met zo'n eminente penningmeester", woorden die door de vergadering met een klatend applaus worden overgenomen en ook hun instemming hiermede betuigen. Verslag sociale zaken: Gerard Ritstier. Hij licht kort toe in de periode, sinds hij deze taak van Jaap van Breugel heeft overgenomen, 200 contacten gehad c.q. gelegd te hebben. Hij vraagt iedereen, die problemen heeft als gevolg van de Indiëperiode, niet te aarzelen hem hierover te benaderen.

Benoeming en/of herbenoeming bestuursleden:

Volgens schema zijn dit jaar aftredend Jaap van Dijk (Alg. Zaken), Arie van Stenis (penningmeester) en Arnold van Peppen (Alg. Zaken). Zij hebben zich herkiesbaar gesteld. Omdat geen tegenkandidaten zijn opgegeven worden zij door handopsteken met algemene stemmen herbenoemd en ook dit jaar vergezeld van applaus door de vergadering. Voorgesteld wordt Henk Mergler als nieuw bestuurslid. Hij zal de taken gaan vervullen van 2e secretaris, 2e penningmeester en zal ook de ledenadministratie VOMI-ZHZ op zich nemen. De vergadering bevestigt door handopsteken accoord te gaan met de benoeming van Henk Mergler als bestuurslid VOMI Zuid-Holland Zuid en begeleidt dit met applaus. Hierna komt aan de orde het aftreden en tevens afscheid van twee bestuursleden nl. 1e secretaris Arnold Geurink en vice-voorzitter Harry Kulljpers. Voorzitter de Jong spreekt hen toe en dankt beiden voor het vele werk dat zij vele jaren voor de VOMI-ZHZ hebben verricht. Het bestuur, aldus Ger de Jong, heeft besloten hen tot Ereld VOMI Zuid-Holland Zuid te benoemen en reikt hen de bijbehorende oorkonde uit, vergezeld van applaus door de aanwezigen. Vervolgens deelt voorzitter de Jong mede dat hij zelf na 12 1/2 "dienstige" jaren" het voorzitterschap na de eerstvolgende bestuursvergadering overdraagt aan Herman Schox, thans vice-voorzitter. Vanaf dat moment, aldus Ger de Jong, ga ik me in het bijzonder bezig houden met het uitwerken en realiseren van monumenten c.q. gedenktekens. In heel Nederland zijn er 136 tot stand gekomen waarvan 29 in Zuid-Holland. Ik blijf deel uitmaken van het bestuur ZHZ als vice-voorzitter. De aftredende secretaris Arnold Geurink gaat hierna in zijn afscheidspeech terug in de geschiedenis en het ontstaan van VOMI-ZHZ sinds zijn aantreden eind 1985 en somt enige kenmerkende gebeurtenissen op uit die periode o.a. het aanvankelijk moeilijk vormen van een dagelijks Bestuur. Hij dankt de leden en collega's bestuursleden voor de goede samenwerking en het gegeven vertrouwen in de afgelopen ruim 12 jaren. Een welgemeend applaus volgt vanuit de zaal.

Harry Kuipers, die eveneens vandaag afscheid neemt als bestuurslid, verwoordt het aan de vergadering als volgt:

Dames en heren,

Een Frans gezegde luidt vrij vertaald: **Afscheid nemen is een beetje doodgaan.**

Zo dramatisch is het voor mij niet, hoewel het zeker is dat ik in de komende jaren regelmatig zal terugzien op de afgelopen jaren die ik met de meeste bestuursleden, die u hier voor u ziet, heb mogen samenwerken. Echte sobats, die bezielde waren om de doelstellingen van de Vomi uit te dragen, door hun capaciteiten en hun vrije tijd ter beschikking te stellen, de beslommeringen op de koop toe te nemen die het besturen van een vereniging van meer dan 1.200 leden nu eenmaal met zich meebrengt en dat voor sommigen meer dan 12 jaren. Niet alleen in het bedrijfsleven, de overheid of in welke organisatie dan ook, zijn er luxe- en werkpaarden. Dus ook in een verenigingsbestuur. Als vice-voorzitter reken ik mij tot de luxe paarden. Een functie die o.a. behelst, het vervangen van de voorzitter bij afwezigheid, het mede organiseren van contactbijeenkomsten, je mening geven over het te voeren beleid binnen VOMI-ZHZ en VOMI-Nederland en verder hulp bieden bij alle soorten karweitjes. Ik heb er behoefte aan de werkpaarden te definiëren. Echt veel vrije tijd kosten de functies die het Dagelijks Bestuur vormen, t.w. de voorzitter, de secretaris en de penningmeester. Namen noem ik niet, die kent u uiteraard. Ook is het u bekend dat onze voorzitter zich bovendien ongelooflijk inspant voor het realiseren van gedenksteden voor de sobats die in het voormalig Nederlands-Indië begraven liggen. Een door hem zelf opgenomen taak die hem op het lijf geschreven is. Er zijn nog twee werkpaarden binnen ons bestuur. Degene die de mutaties in ons ledenbestand bijhoudt en tevens PR-functionaris is. Alle wetenswaardigheden die u in de 'Sobat' leest over VOMI-ZHZ zijn van zijn hand afkomstig. De sociaal-commissaris sluit de rij. Hij is bij wijze van spreken dag en nacht bereid om sobats, die hulp behoeven, te ondersteunen. Algemene bestuursleden, waaronder ik mij ook mag reken, verlenen naast hun inbreng op bestuurs-

vergaderingen, contactmiddagen en uitstapjes, hand- en spandiensten, op elk moment dat nodig is. Vermeld mag nogmaals worden dat het monument te Rotterdam tot stand gekomen is door de inspanningen van vooral onze oud-voorzitter, zijn opvolger en één van de algemene bestuursleden, die bovendien het initiatief hiertoe heeft genomen. Luxe paarden en werkpaarden zijn beiden onmisbaar: de vergelijking met de bestuursleden van onze vereniging mag u zelf door trekken. Deze uitwijding is NIET bedoeld om indruk op u te maken, dik te doen, maar gewoon, omdat ik toch opstap, een pluim op de hoed te steken van vooral diegenen die deze werkzaamheden vele, vele jaren met plezier en voldoening hebben verricht. U zult zich misschien afvragen, waarom ga je dan weg? De reden zal ik u vertellen. Ik hoop over enkele maanden driekwart eeuw oud te worden. Dat klinkt wat jonger dan 75 jaar, maar het is precies hetzelfde. Ook IK merk dat mijn lichamelijke conditie op bepaalde punten schoonheidsfoutjes gaat vertonen en dat mijn korte geheugen me zo nu en dan in de steek laat. Bovendien hebben zich nieuwe bestuurders aangemeld, wat jonger in jaren en wellicht met nieuwe ideeën om u, als lid, nog jaren optimaal van dienst te zijn. U en ik hoeven zich dus niet bezorgd te maken over de bestuurlijke zaken van VOMI-ZHZ, GEEN onderlinge meningsverschillen dus, laat staan persoonlijke rancunes met wie dan ook in het bestuur, zijn redenen voor mijn terugtrekking. Ik zal de maandelijkse vergaderingen node missen. Wij zullen elkaar ook minder ontmoeten. Zo lang ik kan kom ik op de belangrijke vergaderingen, één of twee contactmiddagen ben ik eveneens van de partij en een eventueel uitstapje met de bus naar een lokatie in den lande, probeer ik ook zeker mee te maken. Op onze leeftijd is het meer dan normaal dat na enige tijd, gezichten en zeker namen, vervagen. Als je afscheid neemt en je doet dat op een wat ongebruikelijke wijze, dan blijft de herinnering hieraan misschien wat langer hangen. Dat ga ik dus doen.

**"NIONJA-NIONJA DAN SOBAT-SOBAT,
SAJA MAU SEKALI LAGI BILANG TERIMA KASIH, UMNTUK KAMU PUNJA KEPERTAJAN DENGAN KAMU ANG-**

GAUTA PENGURUS DARI VOMI-ZHZ. ATI-ATI DENGAN KAMU SENDIRI. ATI-ATI DENGAN KAMU SENDIRI. MASIH BANJAK BERTAHUN-TAHUN DENGAN KESEHATAN, DAN SAMPAT BERTEMU LAGI PADA PERKUMPULAN JANG MAU DATANG.

En dan nu, tot slot, de uitgesproken maleise tekst in meer begrijpelijke taal: **DAMES EN SOBATS, IK WIL U NOGMAALS BEDANKEN VOOR HET IN MIJ GESTELDE VERTROUWEN ALS BESTUURSLID VAN VOMI-ZHZ. PAS GOED OP U ZELF! NOG VELE JAREN IN GOEDE GEZONDHEID TOEGEWENST EN TOT ZIENS OP DE EERSTVOLGENDE BIJEENKOMST.** Ik dank u voor uw aandacht."

H.C. Clasquin

Canada

*Secr. D. Walinga
12 Leacrest Street, Bramalea
Ontario, L6S 3K6 Canada
Tel. (905) 457-8782
Fax (905) 457-8929*

De winter is nu voorbij in Canada en alles wordt weer groen en nieuw in het voorjaar. Ook de activiteiten gedurende 1999 zijn 'geplanned' met plaatselijke meetings in elk van de 19 Districten in Canada en de U.S.A. De tweede 'Surat Kabar', onze eigen Newsletter, wordt deze week weer gedrukt en zal spoedig bij al onze 'Sobats' in de bus liggen. De algemene jaarlijkse picknick is weer gesteld op woensdag 14 juli 1999 in Rockwood, Ontario. Veel van onze trouwe leden komen daar die dag van 'Heinde en Verre' (soms 600 km...) naar toe. Dit zijn dus alleen leden uit Ontario, want de andere provincies, zoals Manitoba, Saskatchewan, Alberta, British Columbia en Quebec, Nova Scotia en New Brunswick zijn natuurlijk niet zo dicht bij en hebben dan ook hun eigen plaatselijke bijeenkomsten in hun provincies. Helaas hebben wij ook in 'VOMI' Canada weer enkele 'Sobats' verloren, wier namen zijn vermeld in de 'Memorial'-lijst in de 'SOBAT'.

D. Walinga

Zeg mij tot wie ik mij moet wenden

In deze en in de vorige Sobat zijn brieven verschenen, die gericht zijn aan de regering en die te maken hebben met de behandeling van vrouwelijke militairen en weduwen van geenszins of beschadigde strijdmakkers.

Waar gaat het in deze brieven en in zoveel andere die wij geschreven hebben in feite om? Veel afwijzende reacties van overheidswege hebben te maken met de zinname U valt niet onder de termen van de betreffende wet.

En telkens als ik word geconfronteerd met een dergelijke of soortgelijke zin komt bij mij de vraag boven naar de onderlinge relatie tussen gerechtigheid, recht en wet.

In zijn bekende boek over Gerechtigheid heeft de Zwitserse theoloog Emil Brunner aangegevend dat rechtvaardig behandeld worden hetzelfde is als gelijk worden behandeld. Hij schrijft dat dat het geen te veel is dat in het Latijn de gerechtigheid wordt aangeduid met het woord *aequitas* hetgeen in feite het meten met een zelve maatstaf is.

Gerechtigheid nu heeft te maken met het toekennen van dingen, die men ook niet kan toekennen d.w.s. met een vrijheid die aan een mens gewetend of onrechtvaardig kan worden.

Deze basisprincipes kan men terugbrengen tot het eenvoudige grondrecht dat menaan in een gelijke situatie ook gelijk behandeld moeten worden.

Dat is echter in de praktijk een onmogelijk uitgangspunt omdat enerzijds de mensen niet gelijk zijn en anderzijds de omstandigheden ook niet gelijk zijn.

Het grondrecht is daarom slechts hanteerbaar als men de feitelijke ongelijkheid als niet essentieel beschouwt en daarom buiten beschouwing kan laten.

De kernvraag is dus of de mate van ongelijkheid, een ongelijkheid in behandeling rechtvaardigt.

De wet is per definitie niet gelijk aan de gerechtigheid. Toch zullen we elke wet moeten toetsen aan die norm.

Voor ons rechtgevoel zijn er wetten gemaakt, die op ons veteranen betrekking hebben, die wij als onrechtvaardig wensen te beschouwen.

En de vraag die wij stellen is: Tot wie wij ons zouden moeten wenden om die onrechtvaardigheid, althans zoals wij die ervaren, ongedaan te maken?

Ik zal hiervan enkele voorbeelden geven met het verzoek om Uw hart en meeren te begroeven of hier inderdaad sprake is van een onrechtvaardigheid die voor ons niet acceptabel mag zijn. Op de vierde mei van dit jaar kwamen ook weer joden aan het woord en twee geschiedenissen die door hen werden verteld hebben mij weer eens in een grondelijke diepte geworpen.

Het ene verhaal was van een jood die uit een verzamelingskamp was teruggekeerd en toen de verkeerensmaatschappij, waar hij tegen moeete was verzekerd, aansprak voor de schade die hij had geleden. Hij was namelijk alles kwijtgeraakt.

De verzekeringmaatschappij weigerde te betalen, omdat hij zijn premies niet op tijd had betaald. En een ander voorbeeld dat werd aangehaald was van de joodse man die berand van alles, uit een Vernichtungslager, helemaal alleen bij zijn huis aankwam en ontdekte dat er andere mensen woeden. Hij is toen naar op de stoep (van zijn eigen huis) gaan zitten.

De tegenstelling tussen een rechtgevoel en de barbaarsheid van de wet komen ook naar voren uit de volgende voorbeelden die ons veteranen ontgaan.

u. Het eerste probleem dat mij enkele jaren geleden als VOMI-lid werd voorgelegd had te maken met rente-regels.

Hij de afhandeling en uitbetaling van de opgehoopte rechten die voortvloeiden uit de geplakte renteregels kwamen oud-militairen tot de ontdekking dat voor de tijd die zij in het leger hadden doorgebracht geen regels waren gemaakt (of een vervangend certificaat was uitgegeven).

Bij verzoek mijtoezijds liep ik tegen twee tegenwerpingen op, nl.:

1. de tijd om bezwaar te maken is verstreken,
2. de wet (van voor de oorlog) zegt dat slechts een rentecertificaat zal worden uitgegeven aan die militairen die 6 maanden voor het begin van de diensttijd een werkgever hadden die voor hen plekte.

Uiteraard voldeden de meeste OVW-ers die nu hun onderduikperiode militair werden niet aan deze voorwaarde en dus vielen ze volgens die (verouderde) wet uit de boot. Bovendien werd gesteld dat de renteregelskwestie reeds was afgewikkeld. De betrokkenen moesten zich daarbij maar neerleggen. Voak gaat het hierbij echter om mensen die het niet al te breed hebben.

b. Het Handwörterbuch des Völkerrechts geeft aan dat: Kriegsgefangenschaft endet mit der Entlassung.
De Nederlandse militairen die in 1940 waren vrijgelaten waren derhalve teruggekeerd tot de burgerlijke status. De Duitsers konden hen daarom niet wederom als krijgsgevangenen inroepen. Zij hebben dit wel gedaan hoewel dat in strijd was met het volkenrecht.

Zij waren dus in feite gefortuneerde burgers. De Nederlandse regering heeft daarop besloten dat ze geacht werden krijgsgevangenen te zijn geweest.

De regering in Londen heeft alle betrokkenen opgeroepen zich niet te melden maar daanoods onder te duiken. Aan deze oproep hebben velen gevolg gegeven.

Aan degenen die zich gemeld hebben voor latere soeking is achteraf hun soldij uitbetaald en in voorkomende gevallen is ook deze tijd als diensttijd voor hun pensioenrechten meegeteld.

De ondergedokenen die geacht werden zich aan deze krijgsgevangenschap te hebben onttrokken zijn echter ledig uit gegaan. Dit ondanks het feit dat zij de oproep van onze wettige regering in Londen hebben opgevolgd. Zij hebben geen soldij gekregen en zij hebben deze tijd ook niet meegeteld gekregen, noch voor hun pensioenrechten (als ze ambtenaar waren), noch voor de eenmalige uitkering van 1000 gulden.

Op vragen aan de regering welke de juridische status was van de krijgsgevangenen die zich op grond van artikel 6 van de krijgstucht aan krijgsgevangenschap had onttrokken kwam het verbijterende officiële antwoord Artikel 6 van de krijgstucht is een morele oproep en geen juridische. De overheid is door deze oproep juridisch dan ook geenszins gebonden.

c. De overheid heeft aan de oud-militairen die ambtenaar werden hun diensttijd (m.n. in Indië) als pensioengerechtigd mee doen tellen. Zij hebben hun militaire diensttijd, ook al waren zij voor hun in diensttreding geen ambtenaar, pensioenrechten gekregen die aan de militairen die geen ambtenaar zijn geworden zijn onthouden.

De vraag aan de toenmalige minister van Defensie, Ter Beek, of hier geen sprake was van discriminatie (in strijd met artikel 1 van de grondwet) werd door hem beantwoord met:

1. Dit is ook door het bedrijfsleven gedaan. Dit is echter een pertinente onjuistheid. Het bedrijfsleven kende geen pensioenrechten toe voor die periode tenzij de betrokken militair voor zijn indiensttreding als militair met het betrokken bedrijf een dienstverband had.

2. Het toekennen van pensioenrechten is een prerogatief van de werkgever.

Met dit argument had de minister in zoverre gelijk dat dit inderdaad het geval is. Echter was het dit niet een normale arbeidsvoorwaarde volgens het ambtenarenreglement. Bovendien lijkt hier het verschil tussen overheid als overheid en overheid als werkgever onterecht buiten beschouwing te gelaten.

d. Een engelandvoerder die na zijn pensioeneering in Frankrijk is gaan wonen kreeg over de jaren 1942, '43, '44 en een deel van 1945 geen AOW omdat volgens de wet, gekennigde Nederlandse slechts recht hebben op de zogenaamde voor-57 jaren, als die zijn doorgebracht in Nederland.

Dat hadden de soldaten van de IJssel-brigade niet en volgens de wet kwam hij voor die jaren dus niet in aanmerking voor de AOW-uitkering. Ons verzoek om de jaren in het buitenland, in dienst van het vaderland doorgebracht, als bin-

nen Nederland doorgebracht te verklaren, werd niet gehonoreerd.

e. De weduwe van een dienstplichtige die langer dan 5 jaar had gediend kwam niet in aanmerking voor de eenmalige uitkering van f. 7.500 omdat zij een wduwenpensioen had. Zij komt echter ook niet in aanmerking voor de 1.000 gulden omdat haar overleden man langer dan 5 jaar had gediend.

Weduwen van ambtenaren die minder dan 5 jaren hebben gediend (en dus ook ambtenarenpensioen genietten) komen daaromtrent wel in aanmerking.

In een dergelijke situatie bevinden zich uiteraard ook nog in leven zijnde dienstplichtigen die langer dan 5 jaar hebben gediend.

Een verzoek om in aanmerking te komen voor de 1.000 gulden werd afgewezen met een verwijzing naar de wet die een begrenzing kent van 5 jaar. In de betrokken brief staat dan ook nog de eufemistische opmerking dat op de inhoud van de wet niet kon worden ingegaan. En dat is juist wat wij zouden willen.

f. Door de regering zijn de militaire dienstitijden van de KNIL-militairen die later overgingen naar de KL, bij elkaar opgeteld en als één diensttijd beschouwd.

Er zijn echter ook militairen die van de KL later naar het KNIL zijn overgegaan. Deze dienstitijden zijn niet bij elkaar opgeteld. Het gevolg daarvan is o.m. geweest dat de totale diensttijd langer dan 5 jaar is geweest, maar ze toch niet in aanmerking kwamen voor de eenmalige uitkering van f. 7.500 omdat de dienstitijden separaat werden gezien.

Een verzoekschrift aan de Minister-Präsident om in deze gevallen ook tot een opelling van de beide dienstitijden te komen is met een nietszeggend antwoord volkomen verzand.

g. De situatie van de vrouwelijke veteranen en van de weduwen van geenszins of beschadigde teruggekeerden is in de brieven die door de VOMI naar de regering zijn gestuurd voldoende onderlijnd.

h. De Nederlanders die in Duitsland hebben moeten werken zijn te onderscheiden in vrijwillig gezonden, degenen die verplicht zijn gegaan omdat zij werden opgeroepen en dan ten slotte degenen die zijn opgepakt en als gevangenen door zijn tewerkgesteld.

Allen noemen ze zich thans dwangarbeiders en vragen genoegehoering.

Tot nu toe heb ik geen enkele poging gezien om genoegehoering te krijgen voor degenen die het vertikt hebben voor de vijand te werken en zijn ondergedoken en vaak in verzet zijn gegaan. Dit zijn slechts een aantal voorbeelden van de vraag die wij gesteld hebben over de relatie wet, recht en gerechtigheid.

Het Nederlandse volk protesteert nog steeds een christelijke natie te zijn. Maar als ik naar de werkelijkheid kijk zoals die zich aan ons veteranen heeft voorgedaan en nog voortdoet dan zoek ik naar de realisatie van de opdracht uit Leviticus 16. Daar staat namelijk:

Onderscheidt het recht en doet gerechtigheid. Voor al deze vragen hetgeen wij als rechtvaardigheidsprobleem zien werd ons verwezen naar de bestaande wetgeving.

Ook verzoeken aan de ambassadeurs werden afgedaan met de mededeling dat de bestaande wetgeving geen enkele ruimte liet evenals sommige rechterlijke uitspraken.

Dient de wetgeving niet het gevoel van rechtvaardigheid te dienen en als dat niet het geval is mogen we dan spreken over een onrechtvaardige wetgeving?

Als gevolg waarvan wij mogen stellen dat het verwijzen naar niet tot de wettelijke doelgroep te behoren door ons als een blasfemie wordt ervaren?

Dit alles overziet komt bij mij vaak de vraag op of ik met deze kennis weer zou zijn ondergedoken, in het verzet zou zijn gegaan en OVW-er geworden. Tot mijn eigen schrik moet ik bekennen dat ik dan waarschijnlijk wederom zou sukkel zou zijn.

Het gevolg is wel geweest dat mijn ideaal volledig zijn vervorgen en mijn illusie reeds lang zijn begraven.

T.L.

OORLOGSGRAVENSTICHTING
BESCHERMVROUWE H.M. DE KONINGIN
ERE-VOORZITTER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Bloemleggingen en graffoto's (Verre Oosten)

Door tussenkomst van de Oorlogsgravenstichting is het mogelijk om bij graven van Nederlandse oorlogsslachtoffers in het Verre Oosten bloemen te plaatsen.

De kosten van een bloemlegging in Indonesië bedragen voor:

Type A: Bloemstukje van orchidee-type Douglas/Vanda, hoog model, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type B: Andere soorten bloemen niet zijnde orchideeën, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type C: Bloemstukje van Bangkok orchideeën, laag model, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type K30: Kransje 30 cm, prijs zonder foto f 15,-, idem met foto f 17,50. Soort bloemen wordt in overleg met de plaatselijke bloemist bepaald. Type K75: Krans met foto f 50,-, inclusief rood-wit-blauw lint, met tekst. Deze krans is niet bestemd voor een individueel graf, maar voor kranslegging bij een van de monumenten op de erevelden (oranje gladiolen of witte bloemen).

Voor Thailand kunnen uitstekend eenvoudige bloemstukjes worden besteld. De kosten bedragen f 10,- inclusief een foto.

Bestellingen dienen uiterlijk **8 weken** voor de gewenste uitvoeringsdatum in ons bezit te zijn.

De eenvoudigste wijze van bestellen is per giro, onder vermelding van: naam overledene, het Ereveld en de gewenste datum. Voor Hong Kong, Singapore, Amboen en Korea gelden aparte voorwaarden waarover des gewenst nadere inlichtingen worden verstrekt.

Kleurenfoto's van Erevelden

Overzichtfoto's van Erevelden in Europa en het Verre Oosten kunnen per giro of telefonisch worden besteld. De prijs voor een foto in het formaat 18 x 24 cm bedraagt f 15,- inclusief porto.

U kunt de Oorlogsgravenstichting steunen door begunstiger te worden door een jaarlijkse bijdrage van ten minste f 25,-. Ook kunt u begunstiger voor het leven worden met een bijdrage van ten minste f 500,-. Voor andere schenkingsvormen kunt u contact opnemen met de Oorlogsgravenstichting, afdeling financiën (tel. 070-3131090).

Wie nadere inlichtingen wenst kan zich richten tot de

OORLOGSGRAVENSTICHTING
 Zeestraat 85, 2518 AA 's-Gravenhage
 Postbus 85981 - 2508 CR 's-Gravenhage
 Telefoon 070 31 31 080 - Giro 401.000

SOCIALE COMMISSIE - V.O.M.I.

V.O.M.I.

toko

Fonds Sociale Zorg

*Met herkenning begint erkenning !
 Met meer leden meer kracht !*

fonds
 sociale
 zorg

Draag ons borstembleem en onze stropdas bij alle officiële V.O.M.I. gelegenheden !

Plak onze V.O.M.I. stickers op de achterruit van uw auto !

U kunt ze bestellen bij de penningmeester van uw vereniging.

V.O.M.I. borstembleem	f 12,50	
V.O.M.I. stropdas donkerrood	f 22,50	
V.O.M.I. stropdas donkerblauw	f 22,50	
V.O.M.I. stickers	f 1,00	
V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten, 25 stuks	f 10,00	portvrij
V.O.M.I. sleutelhangers	f 6,00	
V.O.M.I. rollerpennen	f 1,50	
V.O.M.I. ballpoints	f 1,00	
V.O.M.I. demobilisatie-speldje met sureté verguld	f 12,50	portvrij
V.O.M.I. OVW-speldje met sureté verguld	f 12,50	portvrij
V.O.M.I. wapenschild mahonie met spuit/gietwerk plastic	f 30,00	
V.O.M.I. herenhorloge titanium plated met roestvrijstalen bandje	f 65,00	
V.O.M.I. drink mok	f 10,00	
V.O.M.I. button	f 1,50	
V.O.M.I. alutzegels	f 2,30	

U kunt de artikelen ook bestellen bij de Beheerders van het Fonds Sociale Zorg:

Leen van Eijk, Pieter Postlaan 14, 1222 LD Hilversum, 2461 EP Ter Aar, Tel./fax 0035 - 685 3373, Postgiro 6131844

Tjibbe J. Gaastra, A. van Heusdenstraat 15, 2461 VJ Ter Aar, Tel./fax 0172 - 602452

Ook hier wordt minimaal f 2,50 extra in rekening gebracht voor verzending en porto.

N.B. alle prijzen zijn per stuk en bij iedere bestelling wordt minimaal f 2,50 extra berekend voor verzending en porto

POSTZEGELS / TELEFOONKAARTEN

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, alsmede telefoonkaarten en sigarenbandjes, bewaar ze en stuur ze naar: **Joyce P. Stramrood-van Vark, Binnenhof 36, 6715 DP Ede, Tel. 0318 - 638160**
 De opbrengst komt volledig ten goede van het **Fonds Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland.**

V.B.